

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL KÜLTÜR ALGILARI
(Malatya İli Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zeynep KISAK

MALATYA-2022

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI
SINIF EĞİTİMİ BİLİM DALI

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL KÜLTÜR ALGILARI
(Malatya İli Örneği)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zeynep KISAK

Danışman: Doç. Dr. Hasan AYDEMİR

MALATYA-2022

ONUR SÖZÜ

Doç. Dr. Hasan AYDEMİR'in danışmanlığında yüksek lisans tezi olarak hazırladığım **Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Kültür Algıları (Malatya İli Örneği)** başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Zeynep KISAK

ÖNSÖZ

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla gelişimi ve bireylerin dijital teknolojilere kolay erişimi başta sosyal hayat olmak üzere sağlık, siyaset, ekonomi ve eğitim gibi alanlarda dönüşümlere yol açmıştır. Ortaya çıkan bu değişim ve dönüşümlerin kültüre yansımaları da dijital kültür kavramını sosyal hayatımıza dâhil etmiştir. Dijitalleşen hayatımızda biz bireylerin bazıları dijital teknolojilere hızla uyum sağlarken bazıları da dijital teknolojilere uyum sağlamakta büyük sorunlarla karşılaşmışlardır. Bu sebeple bireylerin dijital teknolojilere uyum sağlama düzeylerini yani dijital profillerini belirlemek önemli bir konu haline gelmiştir.

Geleceğe yön veren sınıf öğretmenleri dijital kültüre uyum sağlama da farklı profillere sahiptir. Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin dijital kültür algılarına göre dijital profilleri araştırılmıştır.

Lisansüstü eğitimim boyunca kendisine her başvurduğumda kıymetli vaktini, tüm bilgi birikimini ve tecrübelerini benimle paylaşan, çalışmamın başından sonuna kadar desteğini eksik etmeyen, göstermiş olduğu rehberlik ve anlayışla sorunsuz bir tez dönemi geçirmemi sağlayan değerli danışmanım, hocam Doç. Dr. Hasan AYDEMİR' e sonsuz teşekkür ederim.

Araştırma sürecimde görüş ve önerilerine başvurduğum, katkısını esirgemeyen, tezimin şekillenmesinde beni yönlendiren değerli hocam Dr. Öğr. Üyesi Yalçın KARALI' ya, yüksek lisans çalışmalarım boyunca kapısını çalabildiğim, fikirlerimi rahatlıkla söyleyebildiğim değerli hocam Doç. Dr. Erol KOÇOĞLU' na teşekkür ederim.

Eğitim hayatım boyunca bana olan desteklerini her zaman hissettiren, ümitsizliğe kapıldığım zamanlarda elimden tutup bana güç veren, azim aşıl原因an anneme ve babama, üzüldüğümde güldüren sıkıldığımda eğlendiren, desteğini esirgemeyen kardeşlerime, tezim için benimle beraber emek veren Esra DOĞAN' a, Buket KAYIŞLI' ya teşekkür ederim.

Zeynep KISAK

Malatya, Temmuz,2022

ÖZET

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN DİJİTAL KÜLTÜR ALGILARI (Malatya İli Örneği)

KISAK, Zeynep

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Sınıf Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hasan Aydemir

Temmuz-2022, X+76 sayfa

Bu araştırmanın amacı resmi ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin dijital kültür algılarına göre dijital profillerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve hizmet içi eğitim durumları değişkenlerinin dijital profilde anlamlı bir farklılık oluşturup oluşturmadığı incelenmiştir. Nicel araştırma yönteminin kullanıldığı bu çalışmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilkokullarda görev yapmakta olan 1726 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle ve kolay ulaşılabilirlik esasına dayalı olarak belirlenen ve Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde resmi ilkokullarda görev yapan 972 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır ancak bazı ölçeklerin eksik ve hatalı işaretleme yapılmasından dolayı değerlendirmeye alınan ölçek sayısı 810' dur. Veri toplama aracı olarak Şad ve Donmuş' un (2017) geliştirdiği "Dijital Yerli, Dijital Göçmen ve Dijital Melez Öğretmen Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin analizinde ise tek örneklem ki-kare testi ve iki değişken için ki-kare testi kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular, sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun genel çerçevede hem dijital ortamı benimseyerek dijital kaynakları kullandıklarını hem de geleneksel yöntemlerden kopamayan dijital melez özelliği gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijital Kültür, Dijital Yerli, Dijital Göçmen, Dijital Melez, Sınıf Öğretmeni

ABSTRACT

Primary School Teachers' Perception of Digital Culture
(The example of Malatya)

KISAK, Zeynep
M.S., Inonu University, Institute of Educational Sciences
Department of Primary Education

Advisor: Associate Professor Doctor Hasan AYDEMİR
July, 2022, X+76 pages

The aim of this research is to determine the digital profiles of classroom teachers working in public primary schools according to their digital culture perceptions. For this purpose, it was examined whether the variables of gender, age, professional seniority, educational status and in-service training status of classroom teachers create a significant difference in the digital profile. In this study, in which the quantitative research method was used, the general survey model was used. The population of the research consists of 1726 classroom teachers working in public primary schools affiliated to the Directorate of National Education in the Battalgazi and Yeşilyurt districts of Malatya in the 2021-2022 academic year. The sample of the study consists of 972 classroom teachers working in public primary schools in Battalgazi and Yeşilyurt districts, determined by simple random sampling method and on the basis of easy accessibility, but the number of scales included in the evaluation is 810 due to missing and incorrect marking of some scales. The "Digital Native, Digital Immigrant and Digital Hybrid Teacher Scale" developed by Şad and Donmuş (2017) was used as a data collection tool. In the analysis of the data, the single sample chi-square test and the chi-square test for two variables were used. The findings obtained in the study revealed that the majority of classroom teachers both adopt digital environment and use digital resources and show a digital hybrid feature that cannot break away from traditional methods.

Key Words: Digital Culture, Digital Native, Digital Immigrant, Digital Hybrid, Class Teacher

İÇİNDEKİLLER

ONUR SÖZÜ.....	i
ÖNSÖZ	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iiv
İÇİNDEKİLLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	viiiviii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR.....	x
BÖLÜM 1	1
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	2
1.3. Araştırmanın Önemi.....	3
1.4. Varsayımlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	5
BÖLÜM 2.....	6
2. KURAMSAL BİLGİLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	6
2.1. 21.Yüzyıl Becerileri	6
2.2. Dijital Kültür	13
2.3. Dijital Bölünme.....	16
2.4. Dijital Profil	17
2.4.1. Dijital Yerliler.....	17
2.4.2. Dijital Göçmenler	22

2.4.3. Dijital Melezler	24
2.5. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	26
2.5.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	26
2.5.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	29
BÖLÜM 3	34
3. YÖNTEM	34
3.1. Araştırma Modeli	34
3.2. Evren ve Örneklem	34
3.3. Verilerin Toplanma Süreci	36
3.4. Verilerin Analizi	37
BÖLÜM 4	40
4. BULGULAR ve YORUMLAR	40
4.1. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerine Göre Dağılımı	40
4.2. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Dağılımına İlişkin Bulgular	41
4.3. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Cinsiyete Göre Dağılımına İlişkin Bulgular	42
4.4. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular	43
4.5. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular	44
4.6. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular	46
4.7. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Hizmet İçi Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular	48
BÖLÜM 5	49
5. SONUÇ VE ÖNERİLER	49
5.1. Sonuç	49
5.2. Öneriler	52

Kaynakça	54
EK-1.....	63
EK-2.....	66
EK-3.....	67
EK-4	72
EK-5	73
EK-6	76

TABLULAR LİSTESİ

Tablo Numarası	Tablo Adı	Sayfa
Tablo 1.	Avrupa'da İnternet İstatistikleri.....	16
Tablo 2.	Dijital Yerli ve Dijital Göçmen Özelliklerinin Karşılaştırılması.....	23
Tablo 3.	Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özellikleri...	35
Tablo 4.	"Dijital Yerli, Dijital Göçmen ve Dijital Melez Öğretmen Ölçeği" Puanlarının Yorumlanmasında Kullanılan Aralıklar.....	39
Tablo 5.	Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Yüzde ve Frekans Dağılımları.....	40
Tablo 6.	Dijital Profilin Alt Kategorileri Arasındaki Tek Örneklem Ki-Kare Test Sonuçları.....	41
Tablo 7.	Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu.....	42
Tablo 8.	Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Yaş Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu.....	43
Tablo 9.	Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu.....	45
Tablo 10.	Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu.....	47
Tablo 11.	Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Hizmet İçi Eğitim Durumu Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu.....	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil Numarası	Şekil Adı	Sayfa
Şekil 1.	ISTE Standartlarına Göre Öğrencilerin Sahip Olması Gereken Beceriler.....	6
Şekil 2.	21. Yüzyıl Becerileri.....	7
Şekil 3.	21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri.....	8
Şekil 4.	ISTE Standartlarında Öğreten Becerileri.....	11
Şekil 5.	21. yy Öğrenen Becerileri.....	12
Şekil 6.	Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması.....	15
Şekil 7.	Avrupa' da İnternet Kullanımı.....	15
Şekil 8.	Dijital Yerlilerin Etkileşimde Bulunduğu Çevreleri.....	19
Şekil 9.	Araştırmaya Kaynaklık Eden Dijital Yerli Özellikleri.....	21
Şekil 10.	Dijital Melez.....	24
Şekil 11.	Dijital Melezlerin Konumu.....	25
Şekil 12.	Dijital Göçmen, Dijital Melez, Dijital Yerli.....	26

KISALTMALAR

P21: The Partnership for 21st Century Skills/ 21. Yüzyıl Beceri Ortaklığı

OECD: The Organization for Economic Co-operation and Development/ Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Organizasyonu

PISA: The Programme for International Student Assessment/ Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı

BİT: Bilgi ve İletişim Teknolojileri

NCREL: The North Central Regional Educational Laboratory/ Kuzey Merkezi Bölgesel Eğitim Laboratuvarı

ISTE: International Society for Technology in Education/ Uluslararası Eğitim Teknolojileri Topluluğu

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TDK: Türk Dil Kurumu

OED: Oxford İngilizce Sözlük

BÖLÜM 1

1. GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla gelişimi ve bireylerin dijital teknolojilere kolay erişimi başta sosyal hayat olmak üzere sağlık, siyaset, ekonomi ve eğitim gibi alanlarda dönüşümlere yol açmıştır. Ortaya çıkan bu değişim ve dönüşümlerin kültüre yansımaları da dijital kültür kavramını sosyal hayatımıza dâhil etmiştir. Aslıyüksek dijital kültürü, internet, bilgisayar ve akıllı telefonlarla hız kazanmış bilgi iletişiminin bir neticesi olarak meydana çıkan yeni yaşam tarzı ve bu yaşam tarzının ürettiği maddi ve manevi değerler toplamı olarak tanımlamıştır (Aslıyüksek, 2015, s. 6-7; Aslıyüksek, 2017, s. 238). ( )

Dijital kültür beraberinde bir dijital nesli de getirmiştir. Dijital dünyanın içinde doğup büyüyen ve bu dijital dünyaya ayak uydurmaya çabalayanlar arasındaki uzaklık teknolojiye hızlı gelişmelerle birlikte gitgide açılmaktadır. Prensky yaptığı çalışmalarla dijital dünyanın içine doğan nesli dijital yerliler ve buna ayak uydurmaya çalışanları ise dijital göçmenler olarak ayırmıştır (Prensky, 2001, s. 1-3). Prensky çalışmasında dijital yerlileri ve dijital göçmenleri yaşa bağlı bir yaklaşım ile ayırarak 1980 öncesinde dünyaya gelenlere dijital göçmen, 1980 sonrasında dünyaya gelenleriyse dijital yerli olarak tanımlamıştır. Ancak bu şekilde keskin bir ayrımın yapılmasının aradaki geçiş süresinin de ele alınması gerektiği konusunda çalışmalar yapan Kakırman Yıldız'a göre hem dijital yerli hem de dijital göçmen kişilerin özelliklerini taşıyan bir dijital melez grubunda olduğuna ulaşılmıştır (Kakırman Yıldız, 2012, s. 821-823).

Dijital yerliler, dijital göçmenlere göre interneti daha farklı amaçlar için kullanırlar. Örneğin; Dijital göçmen olan öğretmenler interneti sadece bilgi edinme amaçlı kullanırken dijital yerliler sadece bilgi edinmek için değil, oyun oynamak, sohbet etmek, alışveriş yapmak gibi birçok amaç için internete başvururlar. Dijital melezler ise hem interneti kullanır hem de basılı kaynaklardan vazgeçemez.

Günümüzde dijital yerlilerin istek ve ihtiyaçlarını karşılayacak öğretmenlerimiz ise dijital göçmen ve dijital melez özellikler taşımaktadır. Ancak 21. yüzyılda yaşanan değişim ve dönüşümlere uygun bireyler yetiştirebilmek ve dijital yerli öğrencilerin değişimlerine uyum sağlayabilmek için öğretmenlerin bilgi, beceri ve yeterliklerini

geliştirmelilerdir. Bu bağlamda, araştırmada sınıf öğretmenlerinin dijital kültür algılarına göre dijital profillerini (dijital yerli, dijital göçmen, dijital melez) belirlemek amaçlanmıştır.

1.1. Problem Durumu

Özellikle son yıllarda teknoloji, hayatımızın her alanında var olmakla birlikte gündelik yaşamımız da teknolojiye ilerlemelerle birlikte dijitalleşmektedir (Tuna Uysal, 2020, s. 44). Dijital teknolojilerin günlük yaşantımızda kullanım alanlarının genişlemesiyle insanlığın teknoloji üzerinden meydana getirdiği ortak bir kültür ortaya çıkmıştır (İnci, Akpınar ve Kandır, 2017, s. 495).

20. ve 21. yüzyılda modern yaşamın beraberinde getirdiği ihtiyaçlardan ortaya çıkan ve çeşitli alanlarda hızla yayılan dijital kültür, dijital araçların dilini iyi bilen bu araçlarla birçok işlemi aynı anda yapabilen bir nesil oluşturmaktadır (Menşan, 2019, s. 5). Prensky' e göre bu nesil internette oyun oynarken postalarını kontrol edebilir, bunları yaparken sanal mağazalardan bir şeyler satın alabilirler (Prensky, 2004, s. 1). Prensky yaptığı çalışmalarda (2001a, 2001b) bu nesli yani 1980 sonrası kuşağı dijital yerliler olarak tanımlamış ve 1980 öncesindekilere ise dijital göçmenler tanımlamasını yapmıştır. Ayrıca Oblinger ve Oblinger (2005) internet/ ağ kuşağı (net generation) olarak tanımlamıştır. Hem dijital yerli hem de dijital göçmen özelliği taşıyan hatta dijital göçmenler ve dijital yerliler arasında geçiş özelliği taşıyan dijital melezlerin bilgi edinme, bilgiye ulaşma yöntemleri bu iki grubun davranışlarının ortak bir sonucudur ve her iki davranış biçimi de dijital melezlerin olmazsa olmazıdır (Kakırman Yıldız, 2012, s. 821-823). Ancak günümüzde, geleneksel yöntemlere alışan dijital göçmen ya da dijital melez özelliği taşıyan öğretmenlerin; dijital yerlilerin dijital kültür becerilerine, niteliklerine hitap etmede yetersiz kaldığı görülmektedir (Gere, 2008/2018, s.18; İnci, Akpınar, Kandır, 2017, s.496). Öğretmenler dijital yerlilerin beklentilerine cevap vermek için öncelikle dijital profillerini belirlemeli ve kendi dijital profiline uygun olarak kişisel gelişimine yön vermelidir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, dijital kültür ortamında sınıf öğretmenlerinin dijital kültür algılarına göre dijital profillerini (dijital yerli, dijital göçmen, dijital melez) belirlemektir. Bu temel amaca dayalı aşağıdaki alt amaçlar incelenmiştir:

- Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin dağılımı
- Sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri:
  - Cinsiyete
  - Yaşa
  - Mesleki kıdeme
  - Öğrenim durumuna
  - Hizmet içi eğitime katılım durumlarına göre anlamlı anlamlılık düzeyi

1.3. Araştırmanın Önemi

Türkoğlu “*Digito Ergo Sum: Dijitalim Öyleyse Varım*” adlı kitabında dijital kültür ile ilgili şu tarifi yapmaktadır:

“Sınırların kalktığı küresel bir dünyadan söz ediyoruz. Dünyanın dört bir tarafındaki insanlarla yeni arkadaşlıklar kurabiliyor, etkileşime geçebiliyoruz.”
(Türkoğlu, 2018, s. 15)

Türkoğlu'nun ifadesinde de değinildiği gibi teknoloji ile mesafelerin ortadan kalktığı, aynı anda birden fazla işlemin yapılabildiği, çevrimiçi ortamların sık sık kullanıldığı bir kültür ortamı günlük yaşamımızı şekillendirmektedir. Bu doğrultuda 21. yüzyıl toplumunun teknolojiyi üretmenin yanında teknolojiyi kullanma bilgi ve becerisine de sahip olması gerekmektedir (Şenel ve Gençoğlu , 2003, s. 47).

Bilgi teknolojileri kullanımının geleneksel yöntemlere göre daha karmaşık olması kullanım alanlarını arttırdığı kadar kullanım zorluğunu da arttırmaktadır (Akpınar, 2004, s. 124). Öğretmenlerin bilgi teknolojilerini eğitim-öğretim faaliyetlerinde etkili ve anlamlı bir şekilde kullanması gerekmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin dijital teknolojileri eğitim öğretim faaliyetlerinde ve günlük yaşamda sıkça kullanmaları ve içerik oluşturmada sorumluluğu yine öğretmenlerin almaları gerekmektedir. Çünkü günümüzde öğrenci başarısında en büyük etkenin öğretmen faktörü ve ikinci etkenin ise teknoloji olduğu görülmektedir. Bununla birlikte dijital göçmen öğretmenlerin, dijital yerli öğrencilerinin ihtiyaç ve beklentilerini

karşılatabilecek yetkinlikte olması ve kendilerini geliştirmeleri gerektiğini açıkça göstermektedir (Arabacı ve Polat, 2013, s. 12-16).

Dijital yerli özelliği gösteren bireylerin günlük yaşamının her alanında var olan dijital kültür, dijital göçmen özelliği gösteren öğretmenleri bu alanda her türlü bilgi, beceri ve yeterliklere sahip olmaları yönünde uyum sağlamaya yöneltmiştir. Sınıf öğretmenlerinden dijital dünyaya ayak uydurmaları beklenmektedir. Kimi öğretmenler hem geleneksel hem de dijital araçlara yönelerek dijital melez özelliği gösterirken, kimi öğretmenler de geleneksel yöntemlerde elde ettiği deneyim ve tecrübelerini dijital ortamlara aktar(a)mayan dijital göçmen özelliği göstermektedir. 21. yüzyıl öğrenenleri olan dijital yerli öğrencilerin öğretmenleri ile aralarındaki dijital uçurumun belirlenmesi, sınıf öğretmenlerinin yöneleceği alanları belirlemede yardımcı olacaktır. Dijital yerlilerin beceri ve yeterliklerine sınıf öğretmenlerinin ne derece cevap verdiğinin ortaya konması açısından dijital kültür algılarının belirlenmesi oldukça önemlidir. Bu bağlamda, araştırmanın sınıf öğretmenlerinin dijital profillerini belirlemek ve dijital kültür algılarını tespit etmek açısından alanyazına önemli katkı sağlayacağı umulmaktadır.

1.4. Varsayımlar

Sınıf öğretmenlerinin hazırlanan ölçek sorularını yanıtlarken samimi ve içten yanıtlar verdikleri varsayılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeğin amaca uygun olduğu varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Malatya ilinin Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerindeki resmi ilkokullarda bulunan ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 810 sınıf öğretmeniyle sınırlıdır.

Araştırmada ölçeğin uygulanması esnasında yapılabilen cevaplama hatalarının bu çalışmada da olabileceği mümkündür.

Ölçek sorularının cevaplandırılması sınıf öğretmenlerinin ölçekte yer alan maddeleri algılama şekli ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Dijital: Elektronik ortamlarda verilerin sayısallaştırılması.

Dijital Kültür: Modern çağda ihtiyaçlara paralel olarak teknolojinin günlük yaşamda giderek daha görünür olması, insan yaşamının geri dönülemez biçimde dijitalleşmesi ile ortaya çıkan kültür (Gere, 2008/2018; Çetin ve Özgiden, 2013)

Dijital Yerli: Dijital dünyaya doğmuş, teknoloji ile büyüyen, teknolojiyi anadili gibi bilen kişiler (Prensky, 2001).

Dijital Göçmen: Dijital dünyaya doğmamış, ancak hayatının daha sonraki bir noktasında yeni teknolojinin pek çok yönünden etkilenmiş kişilerdir (Prensky, 2001).

Dijital Melez: Dijital göçmen ve dijital yerli niteliklerinin her ikisini de beraberinde taşıyan kişilerdir (Kakırman Yıldız, 2012)

BÖLÜM 2

2. KURAMSAL BİLGİLER ve İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. 21.Yüzyıl Becerileri

Sürekli gelişen dünyada bugünün öğrencileri, internet aracılığıyla sınıf duvarlarının çok ötesine uzanan özgün uğraşlarla meşgul olma fırsatına sahiptir (Larson & Miller, 2011, s. 121-122). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızla gelişmesiyle birlikte, yerel ve uluslararası araştırma kurumları, içinde bulunduğumuz yüzyılın bilişsel ve duyuşsal yeteneklerini 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırmaktadır (Karakaş, 2015, s. 34).

Şekil 1' de Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu (ISTE, International Society for Technology in Education, 2007) tarafından belirlenen beceriler altı madde ile açıklanmıştır.

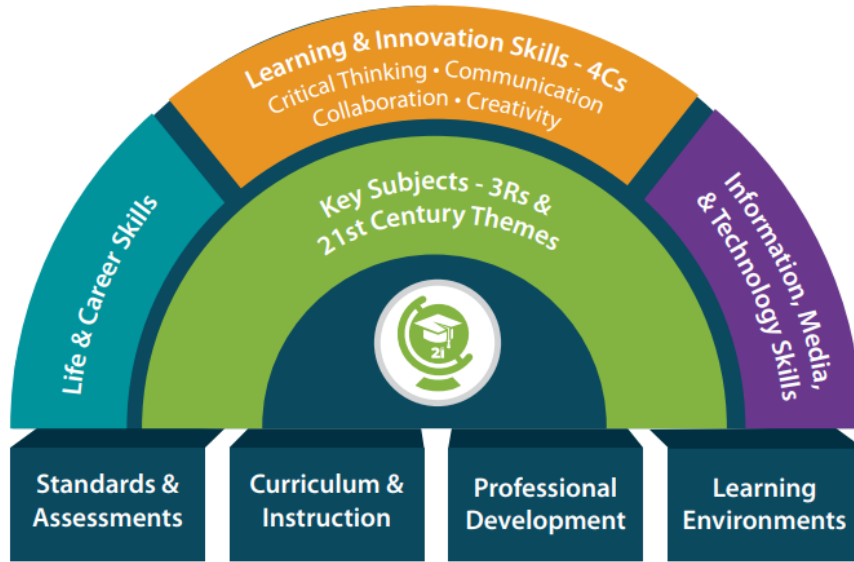
Şekil 1. ISTE Standartlarına Göre Öğrencilerin Sahip Olması Gereken Beceriler

Kaynak: ISTE, International Society for Technology in Education, 2007

Şekil 1' de görüldüğü gibi ISTE öğrencilerin sahip olması gereken becerileri altı madde ile listelemiştir:

- 1) Yaratıcılık ve Yenilik: Öğrenciler yaratıcı düşünür, bilgiyi yapılandırır ve teknolojiyi kullanarak yenilikçi ürünler ve süreçler geliştirir.
- 2) İletişim ve İşbirliği: Öğrenciler bireysel öğrenmeyi desteklemek ve başkalarının öğrenmesine katkıda bulunmak için uzaktan da dahil olmak üzere iletişim geçmek ve işbirlikli çalışmak amacıyla dijital medya platformlarını ve ortamlarını kullanır.
- 3) Araştırma ve Bilgi Akıcılığı: Öğrenciler bilgi elde etmek, kullanmak ve değerlendirmek amacıyla dijital araçları uygular.
- 4) Eleştirel Düşünme, Problem Çözme ve Karar Verme: Öğrenciler, araştırmalarını planlamak ve yönetmek, projelerini yürütmek, sorunlarını çözmek ve uygun dijital araçları ve kaynakları kullanarak bilinçli kararlar alabilmek amacıyla eleştirel düşünme becerilerini kullanırlar.
- 5) Dijital Vatandaşlık: Öğrenciler teknolojiyle alakalı insani, kültürel ve toplumsal problemleri anlar, yasal ve etik davranışları uygular.
- 6) Teknoloji İşlemleri ve Kavramları: Öğrenciler teknoloji olguları, sistemleri ve operasyonları hakkında sağlam bir anlayış sergilerler.

Şekil 2' de 21. yüzyıl Beceri Ortaklığı (P21) üç ana ve on iki alt tema ile 21. yüzyıl becerilerini kapsamlı bir çerçevede ele almıştır

© 2019, Battelle for Kids. All Rights Reserved.

Şekil 2. 21. Yüzyıl Becerileri

Kaynak: 21. Yüzyıl Beceri Ortaklığı (P21)

Şekil 2' de P21' in 21. yy becerileri üç ana ve 12 alt tema ile açıklanmıştır.

- 1) Öğrenme ve yenilikçilik becerileri; yaratıcı ve yenilikçi, eleştirel düşünme ve problem çözme becerileri, iletişim kurma, işbirliği içinde olma
- 2) Bilgi, medya ve teknoloji becerileri; bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, bilgi, iletişim ve teknoloji okuryazarlığı alanlarında ilgili ve araştırmacı olma
- 3) Kariyer ve yaşam becerileri; esneklik ve adapte olabilirlik, inisiyatif ve öz denetim, sosyal ve kültürler arası beceri kazanma, üretken ve hesap verebilirlik olma, liderlik yapabilme ve sorumluluk alabilme olarak ele alınmıştır.

21. yüzyıl öğrenen becerileri bireylerin hayat boyu etkili bir öğrenim süreci geçirmeleri açısından önemlidir. Dijital yerli öğrencilerin kendilerini her yönden geliştirmesi beklenmektedir. Bu bağlamda Şekil 3'te dijital yerlilerin sahip olması gereken beceriler dört ana ve on alt tema olarak incelenmiştir (Günüç , Odabaşı ve Kuzu, 2013, s. 446).

Şekil 3. 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri

Kaynak: Günüç , Odabaşı ve Kuzu, 2013

Şekil 3'te Günüç vd. (2013) öğrenen becerilerini dört ana tema ve 10 alt tema ile açıklamıştır. 21. yy öğrencileri için kişisel beceriler ana temasında özgür düşünen, çözüm odaklı, hedefleri doğrultusunda hareket eden ve model olan kavramlar ön plana

çıkıştır. Araştırma ve bilgi edinme temasında bilgiyi sorgulayıcı, araştırmacı, öğrenmeyi seven ve yaşam boyu öğrenen gibi kavramlar ön plana çıkmıştır. Yaratıcılık, yenilikçilik ve kariyer becerileri temasında üretken, yaratıcı ve hayal gücü yüksek gibi kavramlar ön plana çıkmıştır. Teknolojik becerileri temasında teknolojiyi etkili ve yeni öğrenmeler sağlamak amacıyla kullanan kavramlar ön plana çıkmıştır.

Yapılan araştırmalarda elde edilen verilere göre ortaya çıkan becerilerin benzer özellikler gösterdiği dikkat çekmektedir. Öğrenme, yenilikçilik ve yaratıcılık becerilerinin ortak olduğu görülmektedir. Özellikle 21. yüzyıl öğrenen becerilerinde dikkat çeken temalar ise dijital vatandaşlık, bilgi, iletişim ve teknoloji okuryazarlığıdır. Bilgiye erişme noktasında teknolojinin doğru analiz edilerek kullanılması ortaya çıkan ortak özelliklerdendir (Kıyasoğlu, 2019, s. 25-27).

Tüm ülkeler, öğretmenlerin dijital çağa hazırlıklı olmalarını sağlamak amacıyla öğretmenlerin mesleki gelişimine yatırım yapmaktadır. Dijital öğretmen, gelişmekte olan dijital teknolojileri kullanarak sanal bir ortamda öğrencileri eğitebilmelidir (Ally, 2019). Bu anlayışta olan bir 21. yüzyıl öğretmeni, rolünün farkına vararak öğrenmeyi kolaylaştırıcı bir yol izlemelidir. Teknolojinin eğitime entegrasyonu ile birlikte 21. yüzyıl öğretmenlerinin de geleneksel öğretim yöntemlerinin yerine dijital öğrenme yöntemlerini ve dijital becerileri koyması gerektiği görülmektedir (Labbas & Shaban, 2013, s. 53-64).

Dijital öğretmen yeterliliğinin analizini kapsamaya çalışan çok sayıda araştırma vardır. Araştırmanın bu bölümünde hem ulusal hem de uluslararası alan yazında dijital çağda öğretmenlerin sahip olması gereken beceri ve yeterlikleri açıklayan çalışmalar incelenecektir.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) “Öğretmen Yeterlikleri ve Kalite Geliştirme Daire Başkanlığı” tarafından oluşturulan öğretmenlerin sahip olması gereken 6 ana yeterlik, bu ana yeterlikleri destekleyecek 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesinden oluşan “Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” belirlenmiştir:

- 1) Kişisel ve mesleki gelişim
- 2) Öğrenciyi tanıma çalışmaları
- 3) Öğrenme ve öğretim süreçleri
- 4) Öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme çalışmaları
- 5) Okul, aile ve toplum ilişkilerini düzenleme

6) Program ve içerik bilgisine sahip değildir (MEB, 2017a).

“Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri” ile bağlantılı olarak ilköğretim kademesi öğretmenlerine yönelik “Özel Alan Yeterlikleri” geliştirilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin sahip olması gereken bilgi, beceri ve tutumları kapsayan içeren “Sınıf Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri” sekiz ana yeterlikten meydana gelmektedir:

- 1) Öğrenme- öğretme ortamı düzenleme ve geliştirme,
- 2) İzleme ve değerlendirmede aktif olma,
- 3) Bireysel ve mesleki gelişim- toplum ile ilişkilerde etkin olma,
- 4) Sanat ve estetik alanlarında model olma,
- 5) Dil becerilerini geliştirme aktif olma,
- 6) Bilimsel ve teknolojik gelişimi takip etme,
- 7) Bireysel sorumluluklar kazandırma ve sosyalleşmeye katkı sağlama
- 8) Beden eğitimi derslerinde yetkin olma ve güvenlik sağlama yeterlik alanlarına ek olarak 39 alt yeterlik ve 201 performans göstergesi bulunmaktadır.

MEB’ in oluşturduğu “Sınıf Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri” incelendiğinde, “bireysel ve mesleki gelişim- toplum ile ilişkiler” ana yeterliğinin birinci alt yeterliği, “mesleki gelişimini sağlayabilme” alt alanında “Bilgi teknolojilerinden (çevrimiçi dergi, paket yazılımlar, e-posta gibi) bilgiye ulaşma, paylaşma ve öğretim sürecinde kullanmak amacıyla yararlanılır.” göstergesi, dördüncü alt yeterliği “bilgi teknolojilerinden mesleki gelişimi sağlama ve iletişim için kurma amacıyla faydalanabilme” performans göstergelerinden “Bilgi teknolojileri kullanımının, birey ve toplum açısından önemiyle ilgili fikir ve tecrübelerini çevresiyle paylaşır.”, “Araştırma, bilgiye erişim ve paylaşım amacıyla arama motorlarını, web portallarını ve veri tabanlarını kullanır.”, “Bilgi teknolojileri araçlarını öğrencileriyle, meslektaşlarıyla, yöneticilerle, aileler ve uzmanlarla etkili iletişim kurma ve işbirliği amacıyla kullanır.” göstergeleri dikkat çekmektedir. “Bilimsel ve teknolojik gelişim” altıncı ana yeterliğine ek olarak birinci alt yeterlik “öğrencilerin bilimsel ve teknolojik kavramları doğru ve verimli kullanmalarını sağlayabilme” incelendiğinde “Bilimsel ve teknolojik kavramları doğru ve etkin kullanmaya özen gösterir.”, “İşbirliği yaparak tüm öğrencilerin bilimsel ve teknolojik kavramları doğru ve verimli kullanmaları için okul içi ve okul dışı etkinlikler düzenler.” göstergeleri dikkat çekmektedir (MEB, 2017b).

ISTE (2008) öğretmenlerin sahip olması gereken becerileri beş madde ile Şekil 4’te açıklamıştır.

Şekil 4. ISTE Standartlarında Öğreten Becerileri

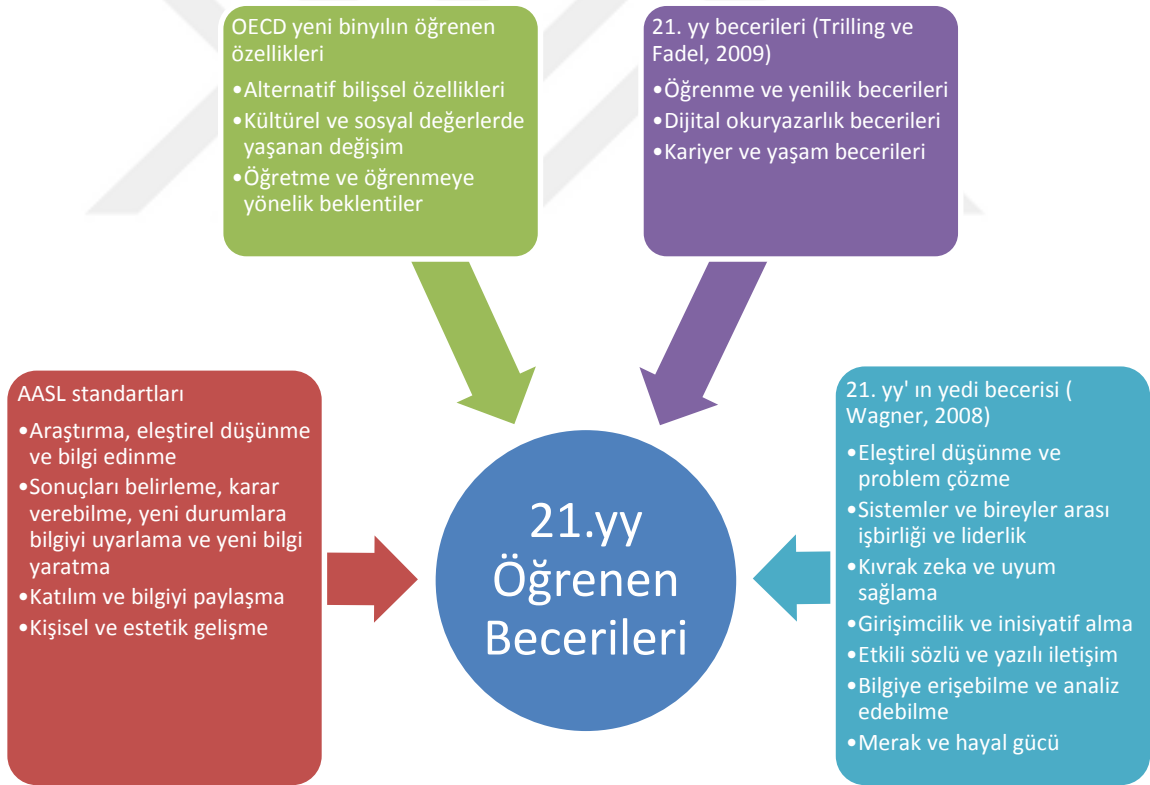
Kaynak: ISTE, International Society for Technology in Education, 2008

Şekil 4’ te ISTE (2008) öğretmenlerin dijital çağa uyum sağlamaları ve dijital yerliler ile daha etkili iletişim kurabilmeleri için beş maddelik standartlar geliştirmiştir. ISTE’ nin geliştirdiği standartlar incelendiğinde;

- 1) Öğrencilerin Öğrenmesini ve Yaratıcılığını Kolaylaştırın ve İlham Verin: Öğretmenler hem yüz yüze hem de sanal ortamlarda öğrencilerin öğrenmesini, yaratıcılığını ve yeniliğini geliştiren deneyimleri kolaylaştırmak için konu, öğretme-öğrenme ve teknoloji hakkındaki bilgilerini kullanır.
- 2) Dijital Çağ Öğrenme Deneyimlerini ve Değerlendirmelerini Tasarlayın ve Geliştirin: Öğretmenler bağlam içinde içerik öğrenmeyi en üst seviyeye çıkarmak ve ISTE standartlarında tanımlanan bilgi, beceri ve tutumları geliştirmek amacıyla çağdaş araçları ve kaynakları içeren özgün öğrenme deneyimleri ve değerlendirmeleri tasarlar, geliştirir ve değerlendirir.
- 3) Model Dijital Çağ Çalışma ve Öğrenme: Öğretmenler küresel ve dijital bir toplumda yeniliğe açık bir profesyoneli temsil eden bilgi, beceri ve iş süreçlerini sergiler.

- 4) Dijital Vatandaşlığı ve Sorumluluğu Teşvik Edin ve Modelleyin: Öğretmenler gelişen dijital kültürde yerel ve küresel toplumsal sorunları ve sorumlulukları anlar, mesleki uygulamalarında yasal ve etik davranışlar bulunur.
- 5) Profesyonel Büyüme ve Liderliğe Katılın: Öğretmenler, dijital araçların ve kaynakların etkin kullanımına öğrencileri yönlendirerek ve göstererek, mesleki uygulamalarını sürekli olarak geliştirir. Yaşam boyu öğrenmeyi model alır ve okullarında veya profesyonel topluluklarında liderlik sergilerler.

Orhan Göksun (2016) OECD, AASL, Wagner ve Trilling ve Fadel' in 21.yy becerilerine ilişkin açıklamalarını Şekil 5' te sunmuştur.

Şekil 5. 21. yy Öğrenen Becerileri

Kaynak: Orhan Göksun, 2016

Şekil 5'te Orhan Göksun (2016) Wagner'in hayatta kalma becerileri (survival skills) adını verdiği yedi beceriye, Trilling ve Fadel'in üç ana başlık altında ele aldığı beceriler, Amerikan Okul Kütüphanecileri Topluluğu (American Association of School Librarians-AASL) standartları çerçevesinde ele alınan dört beceriye ve Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Organizasyonu (The Organization for Economic Co-operation and Development-OECD) tarafından ele alınan üç beceriye yer verilmiştir.

2.2. Dijital Kültür

Alvin Toffler' in üçüncü dalga kuramında insanlık tarihi üç büyük dalga çerçevesinde incelenmiştir. Birinci dalga avcı ve toplayıcı toplumları, ikinci dalga buhar makinesinin icadıyla ortaya çıkan endüstriyel gelişmeleri ve üçüncü dalga da bilginin ve teknolojinin hayatın merkezinde olduğu bilgi toplumunu ifade eder. Toffler' in de ifade ettiği gibi bilgi toplumlarında teknolojinin getirdiği yeniliklere bağlı olarak gündelik hayatta iletişim biçimleri, zaman ve mekan algısı da değişiklik göstermiştir. Bu bağlamda kültürü oluşturan maddi ve manevi unsurların tamamı da zamanla değişime uğramıştır (Önder, 2020, s. 110-117).

Kültür kavramı incelendiğinde de birden fazla tanımlamanın olduğu görülmektedir. Türk Dil Kurumu (TDK) kültür kavramı tanımlaması “Tarihsel, toplumsal ilerleme süreci içerisinde oluşturulan bütün maddi ve manevi değerlerle, bunları oluşturmada, sonraki nesillere ulaştırmada kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine hakimiyetinin ölçüsünü gösteren araçların tamamı” şeklindedir (TDK). Tylor kültürü, insanoğlunun toplumun bir üyesi olarak elde ettiği bilgi, inanç, sanat, töre, yasa, görenek ve diğer tüm beceriler ile alışkanlıkların oluşturduğu karmaşık bir bütün şeklinde tanımlamıştır (Tylor, 2016, s. 5-6). Tanımlamalardan hareketle kültür; normları, değerleri, örf ve adetleri de kapsayan maddi ve manevi öğeler bütünü olarak tanımlanabilir (Aslan, 2018, s. 5).

Türk Dil Kurumu (TDK) dijital kavramını birkaç anlamda kullanmıştır ancak üçüncü madde “3. Verilerin bir ekran üzerinde elektronik olarak gösterilmesi” şeklinde tanımlanmıştır. Oxford İngilizce Sözlük (OED) dijital kavramını 1989 sürümünün dördüncü maddesinde “rakamları kullanarak benzer elemanlar şeklindeki verilerin elektronik ortama aktarılması” olarak tanımlamıştır.

İş hayatını, günlük yaşamı, sosyal ilişkileri etkisi altına alan teknolojik gelişmeler yaşadığımız çağda dijital dönüşümü kaçınılmaz kılmıştır. İçinde bulunduğumuz çağ dijital dönüşümün tam orta noktasıdır (Yılmaz E. , 2020, s. 21-22).

Dijital dönüşüm; verilerin, araçların, ticaretin, eğitimin kısaca normalde kağıt kalem kullanılarak yapılan bir işin dönüşerek elektronik olarak yapılması şeklinde nitelendirilmiştir (Bayram, 2017, s.1 ; Yılmaz P. , 2020, s.16)

Dijital, kültür ve dijital dönüşüm kavramları çerçevesinde dijital kültür kavramı incelendiğinde; içerisinde bulunduğumuz çağın gerektirdiği bir yaşam tarzı ve beraberinde gelişen alışkanlıklar bütünü olarak tanımlanabilir (Özgiden, 2013, s. 9). İçinde bulunduğumuz çağı tanımlamak amacıyla birçok araştırmacı “siber kültür”, “bilgi kültürü”, “internet çağı”, “dijital çağ” gibi çeşitli kavramlar kullanmışlardır (Crawford, 1996, s.43-47; Graham ve Metaxas, 2003, s.71-73; Levy, 2003, s.9; Ljoså, 1998, s.1-2).

Gere (2008/2018) dijital kültürü soyutlama, kodlama, öz-düzenleme, sanallaştırma, programlama paradigmaları arasındaki karmaşık ve diyalektik ürünlerin etkileşimi olarak tanımlamıştır.

Deuze (2006) , dijital kültürü küreselleşmenin bir ifadesi olarak görmektedir ve dijital kültürün temel bileşenlerini üç kavram ile açıklamıştır. Bunlar : kalıtım (anlam oluşturma süreci), iyileştirme (gerçekliği anlamak için onu dönüştürme), brikolaj (gerçekliğin özel durumlarını refleksif olarak bir araya getirme). Medin (2018) dijital kültürü iletişim teknolojilerinin sürekli yenilenecek iletişim mekanlarına dahil olması, gündelik yaşamdaki etkisi ve rolünün de her geçen gün artmasıyla hüküm sürmeye başlayan yeni kültür olarak açıklamıştır.

Yapılan araştırmalarda sözü geçen tanımlar ışığında dijital kültür, giderek dijitalleşen dünyada teknolojinin ve internetin sağladığı olanakların sosyal yaşamın önemli bir bileşeni haline gelerek çoklu işlem becerileri başta olmak üzere 21. yy becerilerini de kapsayan maddi ve manevi değerler bütünü olarak tanımlanabilir.

Güzel (2016) internet teknolojilerinin oluşturduğu yeni medya alanlarında bireyler dijitalleşirken kültürün de dijitalleştiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TUİK, 2020) yayımladığı veriler incelendiğinde internet erişimi olan hanelerin yıllara göre yüzdelik oranlarının önemli derece artış gösterdiği dikkat çekmektedir. Şekil 6' dan hareketle bilişim teknolojilerinin gelişmesi ve buna bağlı

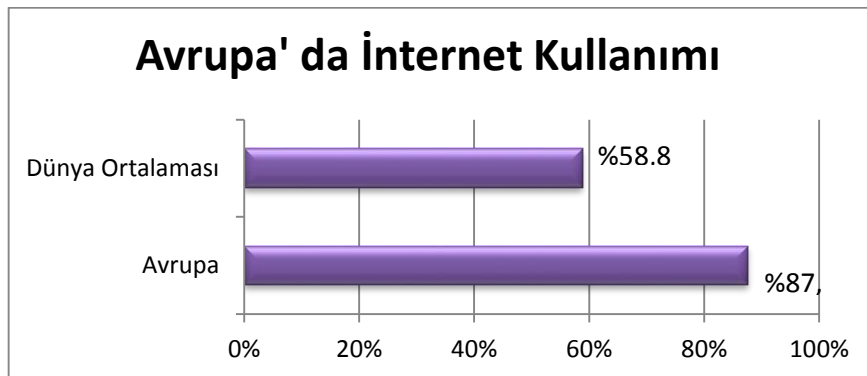
olarak bireylerin internet kullanım oranlarının giderek arttığı açıkça görülmektedir. 2009 – 2020 yılları arasında internet erişimi olan hanelerin %30,0'dan %90,7 oranına ilerlediği görülmektedir. Aynı şekilde bireylerin internet kullanımı incelendiğinde bireylerin internet kullanım oranlarının %38,1'den %79,0'a çıktığı görülmektedir.

Şekil 6. Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu, 2020

Şekil 7' de Internet Word Stats' in 2019 yılında açıkladığı veriler incelendiğinde dünya nüfusunun %58,8'lik bir bölümünü, Avrupa nüfusunun ise %87,7'lik bir bölümünü internet kullanıcıları oluşturmaktadır (Internet Word Stats, 2019, s. 1).

Şekil 7. Avrupa' da İnternet Kullanımı

Kaynak: Internet Word Stats, 2019

Tablo 1’ de 31 Aralık 2020 verilerine göre Türkiye’deki internet kullanıcılarının, nüfusun %83,3’lük bir bölümünü oluşturduğu dikkat çekmektedir (Internet World Stats, 2019, s. 1).

Tablo 1
Avrupa’da İnternet İstatistikleri

Avrupa’da İnternet İstatistikleri 2021 Yıl Ortası İstatistikleri				
Ülke	Nüfus (2021 Tahmini)	İnternet Kullanıcıları 31 Aralık 2020	Nüfus Yüzdesi	Avrupadaki Kullanıcıların Yüzdesi
Türkiye	86.961.805	69.107.183	%83.3	%9.5

21. yüzyılda dijital kültür, yaşamımızda pek çok alanda değişim ve dönüşümleri beraberinde getirdiği gibi erişim ve fırsat yoksunluğunu da beraberinde getirmiştir. Ortaya çıkan erişim ve fırsat yoksunluğu yeni kavramları ortaya çıkarmıştır. Bu kavram dijital bölünme ve dijital uçurum kavramlarıdır.

2.3. Dijital Bölünme

Dijital bölünme kavramı OECD (2001) tarafından hem bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim fırsatları hem de bu teknolojileri kullanım açısından farklı sosyo-ekonomik düzeylerdeki bireyler, haneler, işletmeler ve coğrafi bölgeler arasındaki uçurum olarak ifade edilmiştir. Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimin dengeli ve her kesimin faydalanabileceği şekilde yayılmaması dijital bölünme kavramını ortaya çıkarmıştır (Akyazı, 2007, s. 52-56).

Yılmaz (2011) dijital bölünme kavramını, bilgisayar ve internet yoksunluğu olarak tanımlamıştır. Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim bir topluma avantaj sağlarken, bu teknolojilere erişememe diğer bir toplumda dezavantaja sebep oluyorsa dijital uçurum olarak da ifade edilen bölünme ortaya çıkar (Aytun, 2005, s. 23-25). Kalaycı (2013) dijital bölünmeyi, gelişen teknolojilere sahip olma ve bu teknolojilerden faydalanma imkanları açısından, bireyler arasında sosyal dijital bölünme ve ülkeler arasında ise küresel dijital bölünme olarak değerlendirmiştir. Norris’ e (2000) göre dijital bölünme çok boyutlu bir olgudur. Norris, dijital bölünmenin, farklı gelişmişlik

düzeyine sahip ülkelerle, dijital teknolojileri etkili kullanabilenler ve kullanamayanlar arasında ortaya çıktığını belirtmektedir.

Dijital bölünme öğrenciler ve öğretmenler için avantaj ve dezavantajlarıyla eğitimin doğasını değiştirmiştir. Geliştirilen farklı öğrenme metotları ile bu süreçte destek mekanizmaları (daha fazla eğitim, daha fazla kaynak vb.) ortaya çıkmıştır (Vlachopoulos, 2013, s. 106-107). Kaynak temini ve var olan kaynakları etkili kullanmama, kimi bireylerin dijitalleşmeye daha hızlı adapte olduğunu kimi bireylerin ise daha yavaş adapte olduğu problemini beraberinde getirmiştir. Ortaya çıkan bu problemler ise dijital profil kavramını da beraberinde getirmiştir.

2.4. Dijital Profil

Teknolojinin hızlı ve sürekli gelişimi, bireylerin bilgiye ulaşma ve bilgiyi işleme alışkanlıklarının da değişiklik göstermesine neden olmaktadır. İletişim ve haberleşmenin, ilk basamağı olan mobil teknolojileri ve sosyal ağları genç nüfus yoğun olarak kullanmaktadır. Dijitale yüklenen anlamlar doğrultusunda yaşın önemli bir değişken olduğu dikkat çekmektedir (Çavuş ve Doğan, 2008, s.79-81; Şad ve Donmuş, 2017, s.11-12; Tombul, 2020, s. 134-155). Yaş ve teknoloji etkileşiminin dijital profili belirlemesi bağlamında Prensky (2001), 1980 sonrasında dünyaya gelenleri dijital yerli ve 1980 öncesinde dünyaya gelenleri ise dijital göçmen olmak üzere iki gruba ayırmış ve alanyazına iki kavram kazandırmıştır. Dijital yerli ve dijital göçmenler arasında bir geçiş süreci olduğunu öne süren Kakırman Yıldız (2012) dijital melez kavramını, Palfrey ve Grassler (2008/2016) dijital göçebe kavramını, Toledo (2007) dijital turist kavramını alanyazına kazandırmıştır.

2.4.1. Dijital Yerliler

İnsanlık tarihi boyunca, içinde yaşanılan dönemi şekillendiren yaşam tarzları hep var olmuştur. Teknolojinin ve dijitalleşmenin günümüzü şekillendirdiği bu çağda ise dijitalleşmenin üzerimizdeki etkisi oldukça fazladır. Dönemin genel özellikleri dikkate alındığında aynı yaş grubuna dahil olan ve aynı tecrübelerle sahip akran gruplarının oluşturduğu bu kuşakları araştırmacılar farklı kavramlar ile tanımlamışlardır. X, Y ve Z jenerasyonu (Pilcher, 1994), akıllı çocuklar (smart kids) (Fiske, Reed & Sautter, 1992), dijital yerliler (Prensky, 2001), ağ jenerasyonu (net generation) (Oblinger, Oblinger &

Lippincott, 2005), milenyum öğrencileri (Pedró, 2007), dijital doğanlar (Palfrey & Grasser, 2008/2016) alanyazına yerleşen bu kavramlar aynı nesli tanımlamaktadır ancak bu adlandırmalar içerisinde en kapsamlı kavram şüphesiz dijital yerliler kavramıdır.

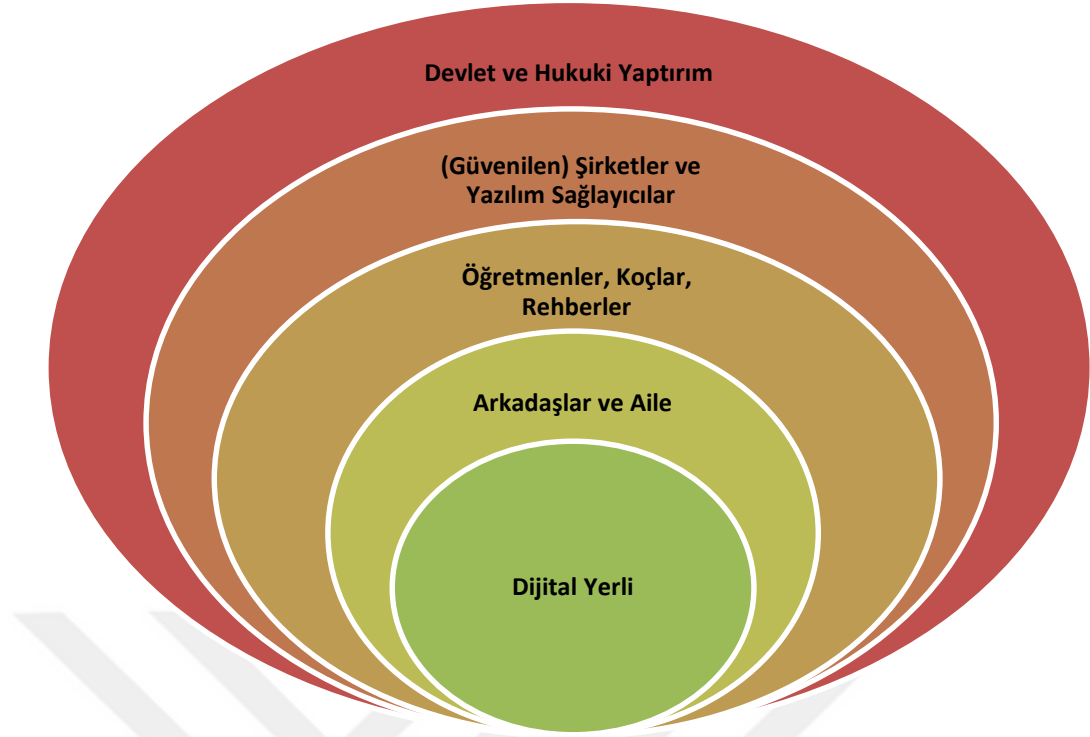
Prensky dijital yerlileri, 1980 ve sonrasında doğan nesil ve dijital dilin “anadili” olarak tanımlamıştır. Dijital yerliler, dijital kültürün içine doğan, dijital teknolojiler ile büyüyen ve dijital dili ana dilleri gibi benimseyen nesli temsil etmektedir. İnterneti, teknolojiyi yaşamlarının bir parçası olarak gören dijital yerliler için bilgisayar oyunları, elektronik postalar, cep telefonları ve anlık mesajlaşma uygulamaları yaşamlarının ayrılmaz bir parçasıdır (Prensky, 2001a, s. 2).

Palfrey ve Grasser (2008/2016) “Doğuştan Dijital: Dijital Yerlilerin İlk Kuşağını Anlamak” kitabında dijital yerlileri ve dijital yerlilerin özelliklerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Onları her yerde görürsünüz. Metroda tam karşınızda oturan cep telefonu ile hızlı hızlı mesaj yazan iPod’ lu genç kız... Elektronik posta programınız çöktüğünde ne yapmanız gerektiğini bilen ofisteki iş bitirici stajyer çocuk... Piyasadaki herhangi bir bilgisayar oyununda sizi yenebilen ve klavyeyi de sizden daha hızlı kullanabilen sekiz yaşındaki oğlan... Hatta Londra’ daki kuzeninizin hiç görmediğiniz fakat yine de her hafta elinize ulaşan bir yağın fotoğrafı sayesinde kendisiyle bağ kurduğunuz yeni doğan bebeği.”

Palfrey ve Grasser kitabında dijital yerlilerin gazete yerine blog okuduklarını, yüzyüze görüşmeler yapmadan önce çevrimiçi görüşmeler yaptıklarını, müziklerini müzik mağazasından satın almak yerine çevrimiçi dinlediklerini, interneti günlük yaşamlarının her alanında kullandıklarını, araştırma yapmak için kütüphaneye gitmek yerine Google’ da araştırma yapmayı tercih ettiklerini, sosyal ağ siteleri üzerinden tüm ülkelerdeki arkadaşlarıyla bağlantı kurduklarını ve dijital yerlilerin son derece yaratıcı olduklarını ifade etmiştir.

Palfrey ve Grasser dijital yerlilerin etkileşimde bulunduğu çevreleri iç içe geçmiş halkalardan oluşan modelle göstermiştir. Bu model Şekil 8’de sunulmuştur.

Şekil 8. Dijital Yerlilerin Etkileşimde Bulunduğu Çevreleri

Kaynak: Palfrey ve Grasser, 2008/2016

Şekil 8’de görüldüğü gibi iç içe geçmiş halkalardan oluşan modelin merkezini dijital yerliler oluşturmaktadır. Dijital yerlilerin en fazla etkileşimde olduğu kişilerin arkadaş ve aileden sonra öğretmenlerin oluşturması oldukça dikkat çekicidir.

Bilgiç, Duman ve Seferoğlu (2011) dijital yerlilerin, gelişen teknoloji ile artan etkileşimleri ve beraberindeki keşiflerinin sadece günlük yaşamlarını değil öğrenme özelliklerini değiştirdiğini de vurgulamaktadır. Dijital yerli bireylerin herhangi bir konuda bilgiye ihtiyaç duyduklarında bu bilgiye çevrimiçi olarak kolay bir şekilde erişebildiklerini, ulaştıkları bilgileri tanımadıkları insanlarla paylaşmaya yatkın olduklarını ifade etmektedir.

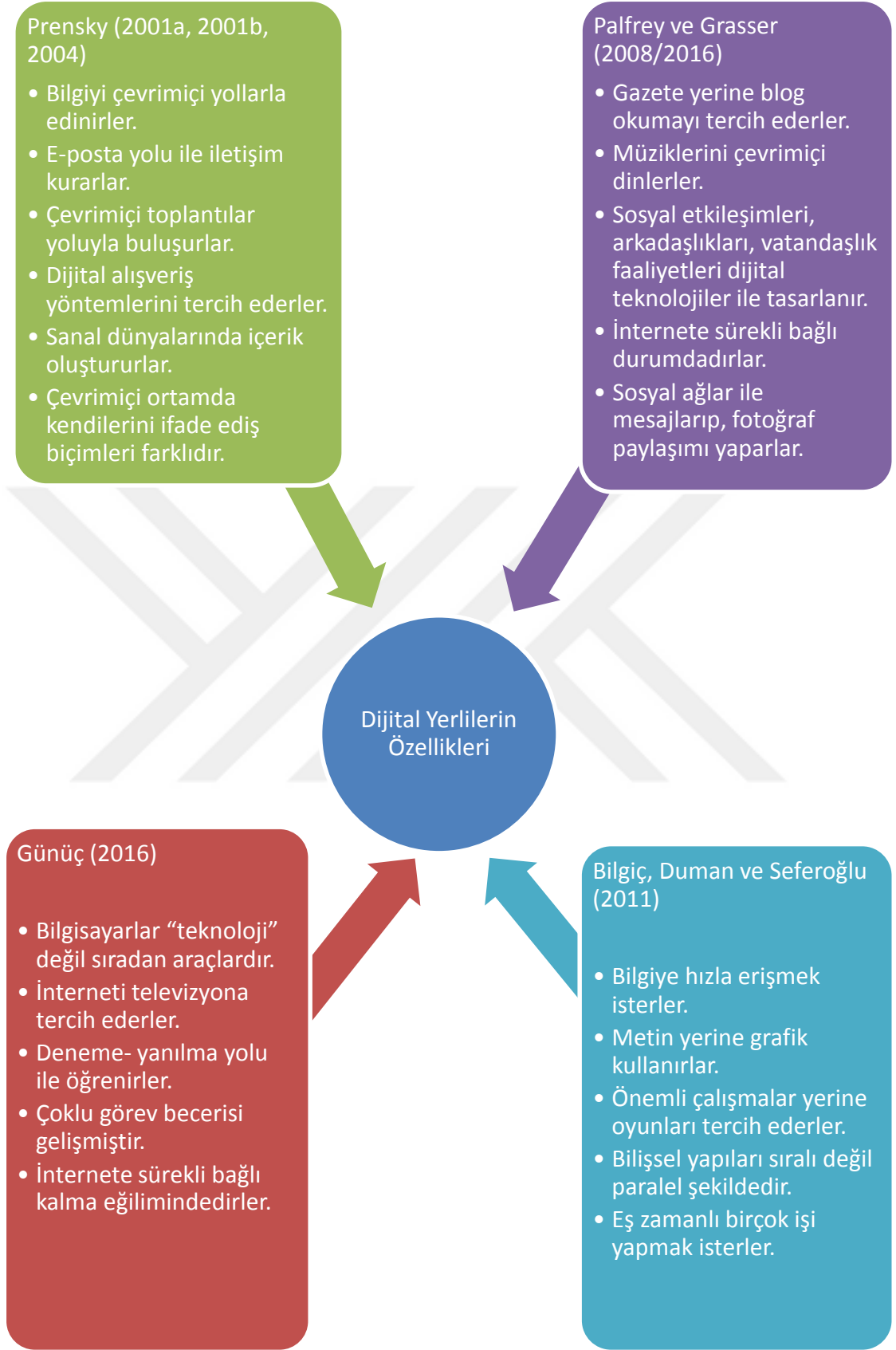
Türkoğlu (2018) “Digito Ergo Sum: Dijitalim Öyleyse Varım” kitabında dijital yerlileri “Bilgisayar, cep telefonu ve internetin bulunmadığı bir dünyayı bilmeyenler” şeklinde tanımlamıştır. Dijital yerlilerin birim zamana çok fazla aktivite sığdırabildiklerini örneğin, televizyon izlerken akıllı tablet, telefon vb. gibi ikinci ekranda da farklı bir uğraş edindiklerini ifade etmektedir. Bu nedenle dijital yerlileri “ikinci ekran toplumu” olarak nitelemektedir. Ayrıca dijital yerlilerin kısa bir süreliğine

bile olsa telefonunu gittiği yere götürmekten çekinmediklerini, sinema, tiyatro gibi belirli kuralların bulunduğu alanlarda sosyal medyada gezinmekten çekinmediklerini ifade etmiştir.

Günüç (2016) “Üniversitelerde Öğrenci Bağlılığı” kitabında dijital yerlileri “bir makaleyi baştan sona okumaktansa kapsül halinde rastgele okuyan” şeklinde tanımlamıştır. Dijital yerlilerin, dijitale olan bağlılıklarını doğal karşıladıklarını, çevrimiçi öğrenme becerilerinin daha gelişmiş olduğunu ifade etmiştir. Dijital yerliler, bilgiye ulaşmada metin yerine grafiği, öğrenmede ise keşfetme yöntemini tercih etmektedir. Teknolojiyi çok iyi kullanmakla beraber işbirlikçi öğrenme, eleştirel düşünme ve çevrimiçi öğrenme becerilerinin daha gelişmiş olduklarını ifade etmiştir.

Araştırma kapsamında dijital yerli bireylerin özellikleri Prensky (2001a, 2001b, 2004), Bilgiç, Duman ve Seferoğlu (2011), Türkoğlu (2018), Günüç (2016)’ ün araştırmalarından hareketle bütüncül bir şekilde sunan görsel Şekil 9’ da verilmiştir.

Şekil 9. Araştırmaya Kaynaklık Eden Dijital Yerli Özellikleri

2.4.2. Dijital Göçmenler

1980 öncesinde doğan, yerlisi olmadıkları dijital dünyayla sonradan tanışan ve bu dijital dünyaya orta yaşlı dönemlerinde ayak uydurmaya çalışan kuşak dijital dünyada göçmenler olarak nitelendirilmektedir (Prensky, 2001a, s. 3; Turhan, 2016, s. 107).

Dijital göçmenler dijital dünyaya adapte olma mücadelelerinde, teknolojiye ve getirdiği imkanlara ihtiyaçları dahilinde başvururlar. Dijital yerlilerin aksine dijital göçmenler dijital teknolojileri, bir yaşam tarzı olarak benimsememişlerdir (Durmuş, 2020, s. 32). Özoğlu (2019) dijital teknolojileri kullanmada yetersiz kalan ve dijital teknolojilerin dilini öğrenmeye çalışan dijital göçmenleri, yeni bir lisan öğrenmeye çalışan bireylere benzetmektedir. Görgün Baran, Koçak Kurt ve Serdar Tekeli (2017) dijital göçmenlerin alıştıkları geleneksel yapıyı bozmakta ya da değiştirmekte zorluk çektiklerine ve teknolojiyle iç içeymiş gibi davransalar bile dijital göçmen aksanlarının belirgin olduğuna dikkat çekmektedir.

Dijital göçmenler için teknoloji, günlük yaşama kolaylaştırıcı etki yapan, bilgi edinmede fayda sağlayan, yaratıcı ve konforlu olandır (Yıldırım Becerikli, 2013, s. 20-21; Eşgi, 2013, s. 184).

Prensky (2001a) dijital göçmenlerin özelliklerini şu şekilde açıklamıştır:

- İnterneti sadece bilgi edinme amaçlı kullanırlar.
- Basılı kaynakları tercih ederler.
- Bir metni düzenlemek için çıktısını alırlar.
- Çevresindeki insanlara web bağlantıları (URL) göndermek yerine ofislerine çağırmaı tercih ederler.
- Yüz yüze görüşmeleri tercih ederler.
- Herhangi bir dijital araç kullanmaları gerektiğinde kılavuza ihtiyaç duyarlar.
- Geleneksel eğitim hayatlarının merkezindedir.

Jukes ve Dosaj (2006) “Dijital Çocukları Anlamak: Yeni Dijital Ortamda Öğretme ve Öğrenme (Understanding Digital Kids: Teaching and Learning in the New Digital Landscape) “ makalesinde dijital yerli ve dijital göçmenlerin özelliklerini Tablo 2’ de karşılaştırmıştır.

Tablo 2

Dijital Yerli ve Dijital Göçmen Özelliklerinin Karşılaştırılması

Dijital Yerli	Dijital Göçmen
<ul style="list-style-type: none"> • Birden fazla dijital kaynaktan hızlıca bilgi almayı tercih ederler. • Paralel işlemleri ve çoklu görevleri tercih ederler. • Öncelikleri ses, resim, video ve grafiklerdir. • Gerçek ve sanal alanlar arasında sorunsuz geçiş yaparlar. • Birçok kişiyle aynı anda etkileşim/ağ kurmayı tercih ederler. • Anlık sevinç ve anlık ödülü tercih ederler. • Eğlenceli, faydalı ve konu ile alakalı bilgileri öğrenmeyi tercih ederler. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sınırlı (basılı) kaynaklardan yavaş ve kontrollü bilgi almayı tercih ederler. • Tekil işlemleri ve tek/sınırlı görevleri tercih ederler. • Öncelikleri metinlerdir. • Gerçek alanlarda çalışmayı tercih ederler. • Bağımsız olmayı tercih ederler. • Sevinç ve ödüller ertelenebilir. • Müfredat rehberine uygun hareket etmeyi tercih ederler.

Jukes ve Dosaj (2006) dijital yerlileri anlamak, geleneksel eğitime alternatifler geliştirmek ve eğitimi etkili kılmak için öğretmenlere:

- Öğrenme daha eğlenceli hale getirilmeli,
- Mümkün olan her alanda daha az metin, daha fazla resim, ses, video ve grafik kullanılmalı,
- Dijital yerlilerin gelecek yaşamda ihtiyaç duyacakları beceriler, sanal beceriler ve kişilerarası yaşam becerileri, iletişim becerileri, bilgi ve teknoloji okuryazarlığı yeterlikleri, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerinin geliştirilmesi konusunda öneriler sunmaktadır.

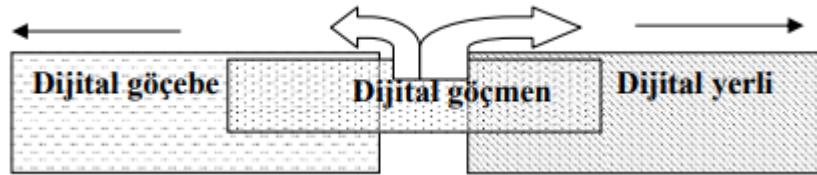
Palfrey ve Grasser' in (2008/2016) dijital yerlilerin en fazla etkileşimde oldukları kişileri gösteren modelinde öğretmenlerin önemli bir role sahip oldukları dikkat çekmektedir. Prensky (2001a) dijital göçmen öğretmenlerin öğrencilerini her zaman olduğu gibi olduklarını varsayıp kendi öğrencilik dönemlerinde öğretmenler için işe yarayan geleneksel yöntemlerin, dijital yerli öğrenciler için artık geçerli olmadıklarına dikkat çekmektedir. Dijital yerlilerin, geleneksel yöntemlerle öğrenmelerinin oldukça düşük bir ihtimal olduğuna değinmektedir. Prensky, araştırmasında dijital göçmen öğretmenlerin dijital yerlilerin dilinde, onların dijital becerilerine uygun olarak eğitime yön vermelerini önermektedir.

2.4.3. Dijital Melezler

Prensky (2001a) dijital teknolojiye aşına olanları ve olmayanları ikiye ayırmıştır. Yaş değişkenini baz alarak yaptığı bu ayırım, 1980 öncesinde ve sonrasında doğanlar şeklindedir. Prensky'nin yaptığı ayırımın çok keskin bir ayırım olması kimi araştırmacılar tarafından farklı gerekçelerle yumuşatılmaya çalışılmıştır. Uluslararası alanyazına, Toledo (2007) turist kelimesinin sözlük anlamını göz önünde bulundurarak “Dijital Turist” kavramını kazandırmıştır. Dijital turistler, geleneksel yöntemleri terk etmeden gerektiğinde ihtiyaçları için dijital yöntemlere başvurumaktadırlar. Dijital dünyada ziyaretçi konumunda bulunurlar.

Palfrey ve Grasser (2008/2016) dijital göçmenlere göre daha yaşlı bireyleri temsil eden “Dijital Yerleşimciler/Göçebe (Digital Settler)” kavramını tanımlamıştır. “Dijital Göçebe” kavramını alanyazına kazandırmıştır. Dijital göçmenler, dijital göçebeler gibi dijital dünyaya uzak değillerdir. Dijital göçebeler dijital dünya ile analog dünyayı bir arada sürdüren kişilerdir (Işık, 2019, s. 34).

Odabaşı (2009) Palfrey ve Grasser' in uluslararası alanyazına kazandırdığı “digital settlers” kavramını Türkçe'deki karşılığı “yeni bir yere yerleşen kişi” olan “dijital göçebe” kavramıyla ulusal alanyazına kazandırmıştır. Dijital göçebeler, dijital göçmenler ve dijital yerlileri Kurt, Günüş ve Ersoy (2013) Şekil 10' da ifade etmişlerdir.

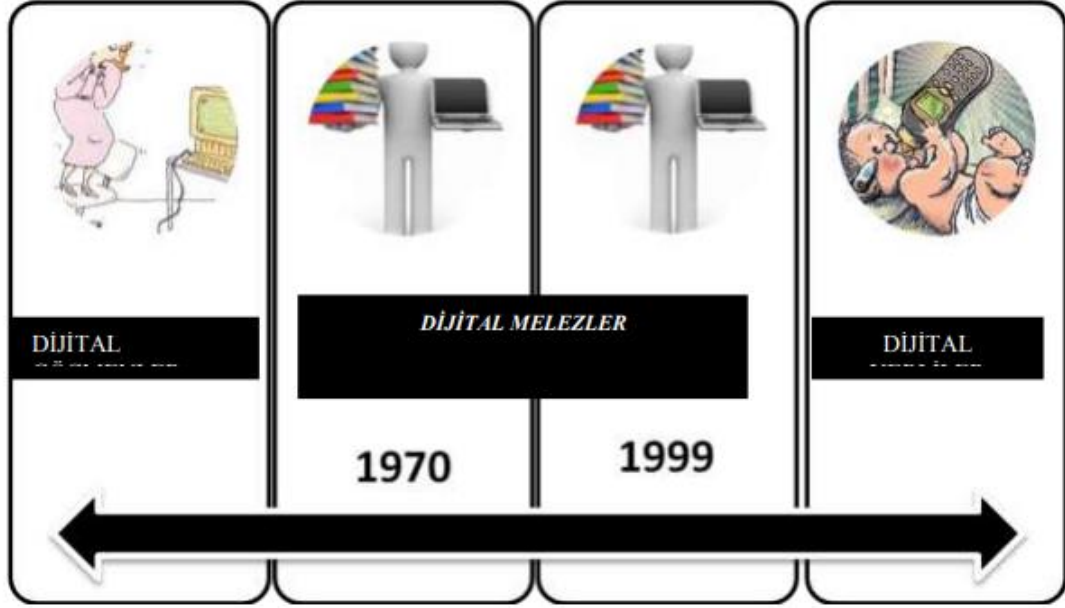
Şekil 10. Dijital Melez

Kaynak: Kurt, Günüş ve Ersoy, 2013

Şekil 10'da görüldüğü gibi dijital göçebeler dijital göçmenlere göre dijital dünyaya daha uzak konumdadırlar.

Kakırman Yıldız (2012) 1970-1979 arası dönemde doğan bireylerin dijital göçmen olarak nitelendirildiğini ancak bu yaş grubunun dijital teknolojileri etkin bir şekilde kullandığına, hatta kağıt kalem alışkanlığının yerini tablet ve bilgisayarlara

bıraktığına değinmiştir. 1970 sonrası doğanların da teknolojiye hakim olduklarını, dijital yerliler gibi bilgi edinme ihtiyaçlarını internet üzerinden karşılayabildiklerini, müzik dinlerken hem bir şeyler okuduklarını hem de cep telefonu ile mesaj yazabildiklerini fakat bunları yaparken basılı kaynaklardan da vazgeçemediklerine değinmiştir. Bu bağlamda 1970-1999 yılları arasında doğanları “Dijital Melezler” olarak nitelendirmiştir. Şekil 11’ de dijital melezlerin konumuna yer verilmiştir.

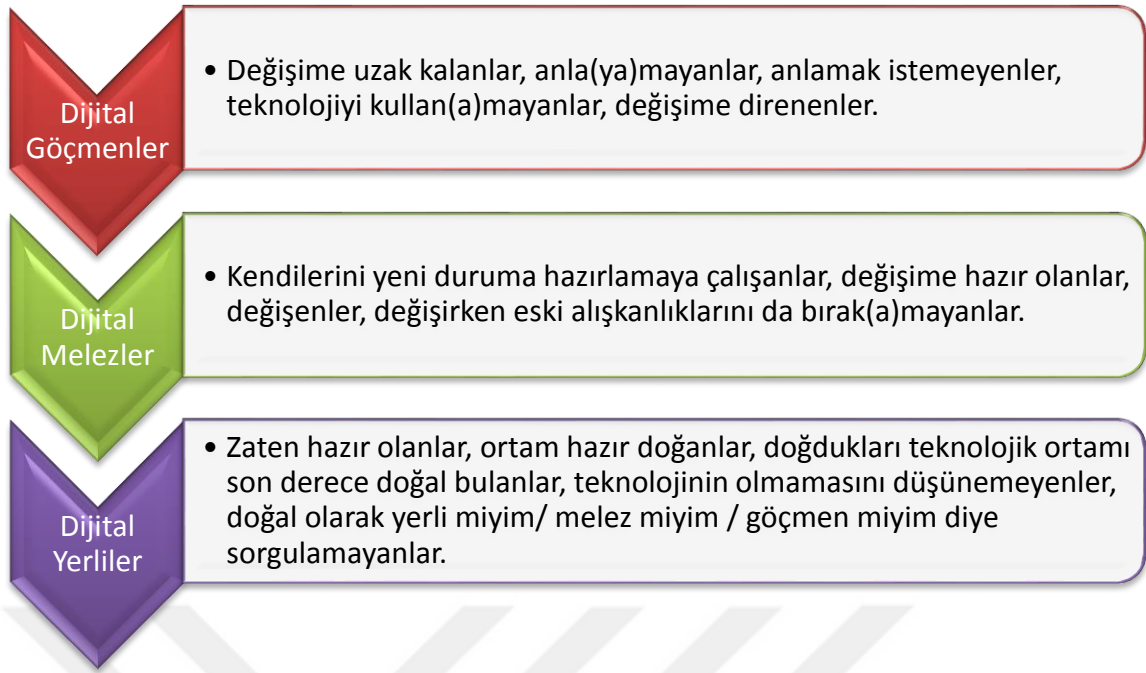

Şekil 11. Dijital Melezlerin Konumu

Kaynak: Kakırman Yıldız, 2012

Şekil 11’de görüldüğü gibi dijital melezler; dijital göçmenler ve dijital yerliler arasında bir geçiş özelliği taşımaktadır. Hem yerli hem göçmen özelliği taşıyan melezler 1970-1999 yıllarını kapsayan dönemde dünyaya gelmiştir.

Şekil 12’ de dijital göçmenler, dijital melezler ve dijital yerlilerin özellikleri Kakırman Yıldız tarafından açıklanmaktadır. Kakırman Yıldız’a göre dijital göçmenler değişime uzak kalıp, teknolojiyi kullan(a)mayanlar olarak ifade edilmiştir. Dijital yerliler içerisine doğdukları teknolojik ortamı oldukça normal karşılayanlar ve teknolojinin eksikliğini düşünemeyenler olarak açıklamıştır. Dijital melezleri ise değişen ayak uydururken eski alışkanlıklarını da bırak(a)mayanlar olarak açıklamıştır.

Şekil 12. Dijital Göçmen, Dijital Melez, Dijital Yerli

Kaynak: Kakırman Yıldız, 2012

Şekil 12’ de dijital melezlerin, dijital melezler ve dijital göçmenler ile benzer ve farklı özelliklerinin olduğu görülmektedir.

2.5. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.5.1. Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Aksakal, Dönel Akgül, Geçikli ve Pınar’ ın (2021) “*Fen Bilgisi Öğretmenlerinin ve Öğretmen Adaylarının Dijital Öğretmenlik Alguları*” adlı araştırmalarında fen bilgisi branşındaki öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının dijital öğretmenlik görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır. Karma araştırma yaklaşımının kullanıldığı araştırmada açıklayıcı desen kullanılmıştır. Bu araştırmada çalışma grubunu, fen bilgisi öğretmenliği son sınıfında öğrenim gören öğretmen adayları ve bu illerde görev yapmakta olan fen bilgisi öğretmenleri oluşturmaktadır. Katılımcılar, amaçlı örnekleme yöntemi olan ölçüt ve maksimum çeşitlilik örnekleme yoluyla seçilmiştir. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Dijital Öğretmenlik Algısı Ölçeği” ile toplanmıştır. Araştırmada katılımcıların dijital algı düzeyleri; cinsiyet, çalışma süresi ve

kodlama, tasarım gibi dersleri alma durumları ile anlamlı bir fark oluşturmadığı sonucuna varılmıştır.

Aksoy, Karabay ve Aksoy' un (2021) "*Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Okuryazarlık Düzeylerinin İncelenmesi*" adlı araştırmalarında sınıf öğretmenlerinin dijital teknoloji okuryazarlık becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Nicel araştırma yaklaşımının benimsendiği araştırmada tarama modelinden yararlanılmıştır. Araştırma grubunu Türkiye'nin yedi bölgesinden toplamda 41 ilde görev yapan 329 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Veriler kişisel bilgi formu ve dijital okuryazarlık ölçeğinden yararlanılarak toplanan verilerin analizinde SPSS 25 ve LISREL 8. 8 yazılımlarından yararlanılmıştır. Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgularda öğretmenlerin kendilerini yüksek düzeyde dijital okuryazar gördüklerine ulaşılmıştır.

Gündüz' ün (2021) "*Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik İle Dijital Yerlilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*" adlı araştırmasında amaç, öğretmenlerin yenilikçilik ve dijital yerlilik düzeylerini belirlemektir. İlişkisel tarama modelinin kullanıldığı araştırmada, çalışma grubunu ortaokullarda görev yapan 815 öğretmen oluşturmaktadır. Anket yoluyla toplanan veriler sonucunda erkeklerin hem bireysel yenilik hem de dijital yerlilik düzeyleri kadınlardan daha yüksek olduğuna dikkat çekilmektedir. Araştırmada iki değişken arasında pozitif yönde ilişkinin bulunmuştur. Bireysel yenilikçiliğin dijital yerliliğin anlamlı yordayıcısı olduğu elde edilen sonuçlardandır.

Geçgel, Kana ve Eren' in (2020) "*Türkçe Eğitiminde Dijital Yetkinlik Kavramının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi*" adlı araştırmasında amaç, öğrencilerin dijital yetkinlikleriyle ilgili öğretmen görüşlerini belirlemektir. Nitel araştırma yaklaşımı benimsenen araştırmada durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmada, dijital yetkinlik açısından öğretmenlerin ve öğrencilerin yeniden değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Göksu ve Koçak' ın (2020) "*Öğretmen Adaylarının Öğretim Teknolojilerine Yönelik Metaforik Algıları*" adlı araştırmalarında öğretmen adaylarının öğretim teknolojileri kavramına ilişkin algılarını metaforlarla belirlemek amaçlanmıştır. Örneklemi 225 öğretmen adayının oluşturduğu araştırmada veriler, içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırmada, dijital teknolojilerinin çoğunlukla; beyin,

dünya, ışık, araç, bilgisayar, merdiven, oksijen, pusula, ayna, bulmaca, ilaç, insan ve kılavuz metaforlarıyla tanımlanmıştır. Araştırma sonunda öğretmen adaylarının öğretim teknolojilerine yönelik algılarının alana, cinsiyete veya öğretmenlik deneyimine sahip olma değişkenlerine göre belirgin bir şekilde ayrılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yazıcıoğlu, Yaylak ve Genç' in (2020) "*Okulöncesi ve Sınıf Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlık Düzeyleri*" adlı çalışmada okulöncesi ve öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesinin amaçlanmıştır. Araştırmada tarama yönteminin kullanılmış olup örneklem grubunu, öğretmen adayları oluşturmaktadır. Verilerin ölçek aracılığıyla toplandığı çalışmada cinsiyet değişkenine göre Ordu Üniversitesi lehinde anlamlı bir farklılık gösterirken, branş değişkeni ve öğrenim görülen üniversiteye göre öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Sınıf değişkeni bakımından Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi öğrencileri lehine anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Ordu Üniversitesi öğrencilerinde anlamlı bir sonuca ulaşılamamıştır.

Kuru' nun (2019) "*Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlık Kavramına İlişkin Görüşleri*" adlı çalışmada öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık durumlarını belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmanın örneklemini 32 öğretmen adayından oluşmaktadır. Nitel araştırma yaklaşımının benimsendiği çalışmada durum çalışması modelinden yararlanılmıştır. Araştırmada, üniversiteye yeni başlayan öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık kavramına ilişkin bilgi eksikliklerinin olduğu görülmüştür.

Çukurbaşı ve Kıyıcı' nın (2018) "*Öğretmen Adaylarının Öğretimde İnternet Teknolojilerini Kullanmaya Yönelik Tercihlerindeki Değişimin İncelenmesi*" adlı çalışmada, öğretmen adaylarının öğretmen olduklarında kullanmayı düşündükleri dijital teknolojilerin dönem başında ve sonunda nasıl değiştiğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yaklaşımının kullanıldığı çalışmada, olgubilim yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Bilgisayar II dersini alan 86 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri anket yolu ile toplanmış olup, verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma sonunda öğretmen adaylarının dönem başında en çok internet sitesi hazırlama, video, sosyal ağ araçları tercih edilirken, dönem sonunda ise en çok animasyon, sunum, karikatür ve ölçme ve değerlendirme araçlarını tercih etmişlerdir.

Karaoğlan Yılmaz ve Binay Eyuboğlu' nun (2018) “*Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Tutumları, Dijital Yerli Olma Durumları ve Teknoloji Kabulü Arasındaki İlişkinin Birbirleri ile ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*” adlı araştırmasında, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenmeye yönelik tutumlarının dijital yerli olma ve teknoloji kabulünün, çeşitli değişkenler açısından araştırılması amaçlanmıştır. Betimsel tarama yönteminden yararlanılan araştırmanın örneklemini Bartın ilinde görev yapan 264 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda yaşam boyu öğrenme tutumlarının cinsiyete, hizmet içi eğitim almaya ve günde ortalama internet kullanım sürelerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşmadığı görülmüştür. Yaş değişkenine göre ise anlamlı bir şekilde farklılaştığı belirlenmiştir.

Yalçın' ın (2017) “*Dijital Yerliler Ve Bilgi Kaynakları*” adlı araştırmasında amaç, dijital yerlilerin bilgi hizmeti sağlayan kurumlar için beklentilerini ortaya çıkarmak ve bilgiye erişmede tercih ettikleri kanalları belirlemektir. Araştırmanın örneklemini üniversite birinci ve ikinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Betimleme yönteminin kullanıldığı araştırmada veriler anket yolu ile toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 20.0 ve MS Excel yazılımları kullanılmıştır. Araştırmada dijital yerli öğrencilerin eğitim materyalleri ve bilgi kaynaklarının, öğrencilerin bulunduğu her ortama taşınmaktadır. Bloglar, YouTube, Wikipedi vb. gibi sosyal platformların bu kullanıcı nesli için önemli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2.5.2. Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Singh' in (2021) “*Eğitimde Dijital Teknolojinin Yolculuğu: Dijital Sınıf Çağı*” adlı araştırmasında, dijital sınıfın artılarını ve eksilerini, ortaya koyduğu başlıca zorluklarla birlikte incelemeyi amaçlamaktadır. Dijital sınıfla ilgili mevcut literatürlerin eleştirel analizi yoluyla ve pratik deneyimlerle birleştirilmiş teorik temelli bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda, sınıfta dijital teknolojinin öğretmenlerin rolünü değiştirmek değil, öğretmenlerin rolünü desteklemek ve öğrenme etkinliklerini genişletmek için kullanılması gerektiğini vurgulamıştır. Bu bağlamda dijital teknolojiler ne kadar gelişmiş olursa olsunlar öğretmen dokunuşunun yerini alamaz. Geleneksel eğitim yöntemleri ve dijital teknolojilerin sınıfta harmanlanarak kullanılması ile öğretimin daha etkili ve verimli olacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Alarcón, Jiménez ve Vicente-Yagüe' nin (2020) “Eğitimcilerin Dijital Yetkinliklerini Değerlendirmeye Yönelik Bir Araç olan DIGIGLO' nun Geliştirilmesi ve Doğrulanması” adlı araştırmasında, Eğitimcilerin Dijital Yeterliliği İçin Avrupa Çerçevesi (DigCompEdu) tarafından kapsanan altı alan ve eğitimcilerin dijital yeterliliğinde dışsal faktörlere karşılık gelen iki yeni alan olmak üzere toplam sekiz alanı dikkate alan bir değerlendirme aracı geliştirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın örneklemini profesör, doçent, yardımcı doçent ve geçici öğretim görevlilerinden oluşan 509 öğretim üyesi oluşturmaktadır. Veriler 29 maddeden oluşan DIGIGLO anketi ile toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır. Elde edilen bulgular DIGIGLO' nun öğretmen eğitimcilerinin dijital yeterliliğini değerlendirmek için geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Esteve-Mon, Llopis ve Adell-Segura' nın (2020) “*Öğretmen Adaylarının Dijital Yetkinlikleri ve Bilişimsel Düşünceleri*” adlı araştırması, 248 üniversite öğrencisinin dijital yeterlilik ve sayısal düşünme düzeylerini analiz ederek hem yetenekler hem de mevcut farklılıklar arasındaki ilişkileri araştırmaktadır. Verilerin toplanmasında üniversite öğrencilerinin dijital yeterliklerine ilişkin kendi algılarını ölçen yirmi maddelik bir anket ve 32 maddeden oluşan bilişimsel düşünme ölçeği kullanılmış olup elde edilen analizinde ise SPSS paket programı kullanılmıştır. Verilere göre dijital yetkinlik ile sayısal düşünme arasında pozitif yönlü korelasyon olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bilişimsel düşünme ile dijital yetkinlik arasında özellikle iletişimsel ve teknolojik alanlarda anlamlı bir ilişki vardır. Benzer şekilde, sonuçlar kadınların bilişimsel düşüncelerinde daha düşük sonuçlar aldıklarını ve özellikle teknolojik boyut açısından dijital olarak erkeklerden daha az yetkin olarak algılandıklarını göstermektedir.

Händel, Stephan, Gläser-Zikuda, Kopp, Bedenlier ve Ziegler' in (2020) “*COVID-19 Pandemisi Bağlamında Yüksek Öğrenim Öğrencilerinin Dijital Hazırbulunuşluk Düzeyleri ve Sosyo-Duygusal Algılarına Etkisi*” adlı araştırmasında amaç, yükseköğretim öğrencilerinin COVID-19 pandemisi nedeniyle acil uzaktan öğretime ne kadar hazır olduklarını ve bunun onların sosyo-duygusal algılarını nasıl etkilediğini araştırmaktır. Araştırmanın örneklemini ortalama yirmi üç yaşlarındaki 1826 üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırma verileri anket yoluyla toplanmış olup verilerin analizinde SPSS programı kullanılmıştır. Araştırma üç soruya yanıt aramaktadır: “Yükseköğretim öğrencileri dijital uzaktan eğitime ne kadar hazır

(teknoloji ekipmanı kullanılabilirliği, çevrimiçi öğrenme deneyimi ve beceriler açısından)?”, “Öğrencilerin dijital uzaktan eğitimle ilgili sosyo-duygusal algıları nelerdir?” ve “Öğrencilerin sosyo-duygusal algıları dijital öğrenmeye hazır olmalarına mı bağlı?”. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin dijital öğrenmeye ilişkin becerilerinin ortalama olarak yüksek olduğu, erkeklerin kızlara göre dijital hazır bulunuşluklarının yüksek olduğu, sosyo- duygusal algıları gerginlik, aşırı yüklenme ve endişe ölçekleri ortalama değer gösterirken aksine sevinç durumlarının ortalamadan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Pischetola’ nın (2020) “*Brezilya İlkokullarında Öğretmenlerin İnançları ile Teknoloji Benimsemeleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*” adlı araştırmasında amaç, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımı ile ilgili uygulamalar üzerine öğretmenlerin eylemleri ve niyetleri arasındaki boşluğun olası nedenlerini analiz etmektir. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımının kullanılmıştır. Araştırma iki aşamalı olarak gerçekleşmiştir. İlk aşama 2014 ve 2016 yıllarını kapsamaktadır ve ilk aşamada yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. İkinci aşama ise 2017 ve 2019 yıllarını kapsamaktadır ve öğretmenlerle odak grup görüşmeleri yapılmıştır. Araştırma sonunda epistemik inançlar, pedagojik inançlar ve öğretmenlerin tutumları ile güçlü bir şekilde ilişkili olduğu ve yenilikçi öğretmenlerin, BİT’i kültürel bir eser olarak algılayan, sınıfla ilgili ekolojik bir bakış açısına sahip, niyetlerini eylemlere çeviren, belirsizlik ve olası başarısızlıkla karşı karşıya kalan öğretmenler olduğuna ulaşılmıştır. BİT’in öğretmenlerin pedagojik yaklaşımını yönlendirmediğini doğrulamaktadır; daha ziyade, öğretmenlerin inançlarının BİT kullanımları ve benimsenmesinin güvenilir yordayıcıları olduğu gözlemlenmiştir.

Wilson, Hall ve Mulder’ in (2020) “*Öğretmen Adaylarında Dijital Yerliliğin Değerlendirilmesi: Dijital Yerliler Değerlendirme Ölçeğinin Analizi Ve Uygulamaya Yönelik Çıkarımları*” adlı araştırmasında Dijital Yerlileri Değerlendirme Ölçeği (The Digital Natives Assessment Scale -DNAS), dijital yerliliği ölçmek için geliştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini, Amerika Birleşik Devletlerindeki üç üniversiteden 178 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Verilerin analizinde t- Testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgulara göre Prensky’ nin dijital yerli tanımlarından hareketle öğretmen adaylarının, boş zaman ve iletişim nedenleriyle interneti her gün kullandıkları, basılı kaynakları tercih ettikleri, çoklu görev yeteneklerinin değişmediğini, grafikleri metne tercih ettiklerini, anlık tatmin ve bilgiye hızlı erişim eğilimlerinin yüksek olduğu sonucuna

ulaşmıştır. Araştırma, öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin teknoloji bilgisine sahip olduğunu doğrulamaktan çok; teknoloji, bilgi ve becerilerinde boşluklar olduğunu göstermektedir.

Li, Wang ve Lei' nin (2019) "*Çin'de Teknolojinin Profesyonel Gelişimi için Dijital Göçmen ve Yerli Öğretmenlerin Farklı İhtiyaçlarını Keşfetmek*" adlı araştırmasında, Çin'de eğitim ortamında teknolojiyi öğretime başarılı bir şekilde entegre edebilmeleri için dijital yerli ve dijital göçmen öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada 500 öğretmenden nicel ve nitel veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda dijital yerli öğretmenlerin, dijital göçmen öğretmenlere göre temel teknoloji konusunda daha rahat olmalarına rağmen, teknolojiyi öğretimlerine etkili bir şekilde entegre etmek için eğitim almaya ihtiyaç duyduklarına ulaşılmıştır. Dijital göçmen öğretmenlerin ise teknolojiler ve öğretim arasındaki bağlantıların yanı sıra daha temel teknoloji eğitimine ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

Kurniawati, Maolida ve Anjaniputra' nın (2018) "*EFL Sınıfında Dijital Okuryazarlığın Pratiği: Dijital Göçmene Karşı Dijital Yerli Öğretmen*" adlı araştırmasında amaç, dijital göçmen ve dijital yerli olan lise öğretmenlerinin dijital okuryazarlığa ilişkin görüşlerini ve öğrencilerinin Endonezya'daki İngilizce sınıfında dijital medya kullanımına tepkilerini araştırmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu iki yüksekokuldaki İngilizce öğretmenleri ve yirmi öğrenci oluşturmaktadır. Nitel araştırma yaklaşımının kullanıldığı araştırmada, veriler sınıf gözlemleri, anketler ve görüşmeler ile toplanmıştır. Verilerin analizinde Apple Yarının Sınıfı Ölçeği (Apple Classroom of Tomorrow- ACOT) kullanılmıştır. Araştırma sonunda İngilizce öğretmenlerinin dijital çağda profesyonel İngilizce öğretmeni olmaya yönelik mevcut talebe ayak uydurmak için dijital okuryazarlıklarını geliştirmeleri gerektiğine ulaşılmıştır.

Kormos'un (2018) "*Görünmeyen Dijital Bölünme: Kentsel ve Kırsal Öğretmenlerin Web Tabanlı Sınıf Teknolojilerini Kullanımı ve Algıları*" adlı araştırmasında nicel araştırma yaklaşımı kullanılmış olup, araştırmanın ilk amacı kırsal ve kentsel ortamlardaki K-12 devlet okulu öğretmenlerinin teknoloji entegrasyonuna yönelik algı ve tutumlarındaki farklılıkları araştırmaktır. İkinci amacı ise öğrencilerin teknolojiye erişim algısı ile okul ortamı arasındaki potansiyel bağlantıları incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu 2.200 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda,

öğretmenler arasında teknolojinin kullanım sıklığı ve etkililik algısında dijital bir uçurum olduğuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmanın en önemli sonucu, kentteki öğretmenlerin, kırsal ortamlardakilere kıyasla teknolojiyi önemli ölçüde daha az kullanmalarındadır. Araştırmada, kentteki öğretmenlerin sınıf iletişimi, web tabanlı belge oluşturma programları ve öğrenme yönetim sistemleri ile ilgili etkililik algısında geride kaldığına ulaşılmıştır. İkinci en önemli bulgu, kırsal kesimdeki öğretmenlerin, kullanım ve algı ile ilgili hemen hemen her değişkende kentteki öğretmenlerden daha yüksek ortalama puanlar bildirmeleridir.

Quaicoe ve Pata' nın (2018) "*Gana'da Temel Okul Öğretmenlerinin Dijital Öğretme Ve Öğrenmeye Bakış Açısı*" adlı araştırmasında, ilkokul öğretmenlerinin bakış açılarından yola çıkarak Gana okullarında dijital öğretim ve öğrenmenin durumunu açıklamak için bir model önermek amaçlanmıştır. Araştırma grubunu 45 okuldan 256 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin dijital tutumlarının çoğunun, yaptıklarını iddia ettikleri dijital faaliyetlerini doğrudan etkilediğini, buna karşın çevresel faktörlerden yalnızca okulların dijital gündeminin öğretmenlerin dijital eylemini etkilediğini ortaya koymuştur.

BÖLÜM 3

3. YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde araştırma modeline, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarına, veri toplama süreçlerine ve verilerin analizine yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada nicel araştırma yaklaşımından yararlanılmıştır. Pozitif bilimlerde bilgi deney ve gözlemle elde edilir ve elde edilen veriler sayısal değerlerle ifade edilir. Araştırmanın hipotezleri merkeze alıp ve bu hipotezleri test etmesi nicel yaklaşımın temel prensibidir (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020, s. 180; Ekiz, 2015, s. 99; Sönmez ve Alacapınar, 2013, s. 52).

Nicel araştırma yaklaşımı, doğal ve beşeri bilimlerin eğitimdeki kuram ve uygulamalar hakkında ileri sürdüklerine dayanıp, kabul görmüş amaç ve çalışma ilkeleri ile ilişkili olarak eğitim araştırmalarının yürütülmesi gerektiğini savunmaktadır (Ekiz, 2015, s. 100). Bir alanda ele alınan temaları ve değişkenler arasındaki ilişkiyi açıklayan bir araştırma problemi araştırmacı tarafından belirlenir. Ele alınan temaları belirlemek, çalışmada kişilerden gelen yanıtların genel eğiliminin kişiden kişiye nasıl değiştiğini araştırmak anlamına gelir (Damgacı ve Aydın, 2013, s. 12). Bu bağlamda, araştırmada tarama modellerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, bir probleme ilişkin katılımcıların görüşlerinin, beceri ve tutum gibi özelliklerinin belirlendiği araştırmalardır. Genellikle daha büyük örneklem üzerinde yapılırlar (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2020, s. 231). Genel tarama modeli, Karasar (2009) tarafından birden fazla elemanın oluşturduğu evrende, evren hakkında genel bir kaniya varmak için, evrenin tümünün ya da ondan alınacak örneklem üzerinden yapılan düzenlemeler şeklinde tanımlanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim öğretim yılında Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı resmi ilkokullarda

görev yapan yaklaşık 1700 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini basit tesadüfi örnekleme yöntemiyle ve kolay ulaşılabilirlik esasına dayalı olarak belirlenen halen görev başında olan 972 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Ancak 972 sınıf öğretmenine uygulan ölçeklerden eksik olan ve tüm maddelerin aynı olduğu ölçekler elenip araştırmada 810 adet ölçek değerlendirmeye alınmıştır.

Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde resmi ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinden gönüllülük esasına bağlı olarak çalışmaya katılmayı onaylayan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Bu kapsamda Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerindeki tüm resmi ilkokulların listesi EK-1' de sunulmuştur.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin kişisel özelliklerine göre frekans ve yüzde dağılımı Tablo 3' te verilmiştir.

Tablo 3
Araştırmaya Katılan Sınıf Öğretmenlerinin Kişisel Özellikleri

		f	%
Cinsiyet	Kadın	389	48
	Erkek	421	52
	Toplam	810	100
Yaş	21-40	229	28,3
	41-50	318	39,2
	51 ve üstü	263	32,5
	Toplam	810	100
Mesleki Kıdem	0-10	84	10,4
	11-20	249	30,7
	21 ve üzeri	477	58,9
	Toplam	810	100
Öğrenim Durumu	Önlisans	65	8,0
	Lisans	668	82,5
	Lisansüstü	77	9,5
	Toplam	810	100
Hizmet İçi Eğitim Durumu	Katıldım	772	89,1
	Katılmadım	88	10,9
	Toplam	810	100

Tablo 3'te de görüldüğü gibi bu araştırmaya katılan 810 sınıf öğretmenin %48' i kadın, %52' si erkek öğretmenden oluşmaktadır. 21-40 yaş grubundaki öğretmenlerin oranı %28,3, 41-50 yaş grubundaki öğretmenlerin oranı %39,3 ve 51 yaş ve üstü öğretmenlerin oranı %32,5' tir. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem yıllarına

bakıldığında 0-10 yıl aralığında mesleki kıdem yılına sahip öğretmenlerin oranı %10,4, 11-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin oranı %30,7 ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin oranı ise %58,9' dur. Öğretmenlerin %8' i ön lisans, %82,5' i lisans ve %9,5' i lisansüstü eğitim düzeyindedir. Hizmet içi eğitime katılan öğretmenlerin oranı %89,1 iken katılmayanların oranı %10,9 olduğu görülmektedir.

3.3. Verilerin Toplanma Süreci

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğretmenlerin kişisel ve mesleki bilgilerini elde etmek için kişisel bilgi formu hazırlanmıştır. Bu bilgi formu örneklemini oluşturan öğretmenlerin cinsiyeti, yaşı, mesleki kıdemi, öğrenim durumu ve hizmet içi eğitime katılma durumu ile ilgili verileri elde etmek amacıyla hazırlanmıştır (EK-2).

Veri toplama araçlarının uygulanabilmesi için Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden (EK-4) ve İnönü Üniversitesi Üniversitesi Rektörlüğü'nden (EK-5) gerekli izinlerin temin edilmesinin ardından uygulamaya geçilmiştir. Araştırmada nicel verilerin toplanması aşamasında Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde bulunan resmi okullara gidilerek veriler elde edilmiştir. 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Malatya ili Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde bulunan resmi ilkokullarda görev yapan 972 sınıf öğretmenine “Dijital Yerli, Dijital Göçmen ve Dijital Melez Öğretmen” ölçeği uygulanmıştır ancak ölçeğin tamamının işaretlenmemesi, sürekli aynı kutucuğun işaretlenmesi gibi nedenlerden dolayı 810 ölçek değerlendirmeye alınmıştır. “Dijital Yerli, Dijital Göçmen ve Dijital Melez Öğretmen” ölçeği uygulama öncesinde ölçeğin net anlaşılması ve uygulamada aksaklıklar için önlem alınması amacıyla araştırmacı, öğretmenlere gerekli açıklamaları yaparak ölçeğin dağıtım ve toplama işlemlerini kendisi gerçekleştirmiştir. Ölçeğin uygulanması sırasında da öğretmenlerin yanlarında durarak soruların tam olarak anlaşılması amacıyla sürece katılım sağlamıştır

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerini belirlemek amacıyla (Şad ve Donmuş, 2017)'un “Dijital Yerli, Dijital Göçmen ve Dijital Melez Öğretmen Ölçeği” kullanılacaktır (EK-3). Şad ve Donmuş (2017) tarafından geliştirilen bu ölçekte, puanlayıcıdan iki zıt kutup arasında yer alan 7'li derecelendirme skalasından kendine uygun kutucuğu seçmesi veya işaretlemesi istenmiştir. 17 maddelik ölçekte öğrenme ortamlarının düzenlenmesi, veli ve öğrenciyle iletişim, kişisel ve mesleki gelişim olmak

üzere üç alt boyut bulunmaktadır. Öğrenme ortamlarının düzenlemesi alt boyutu, öğretmenlerin öğretim sürecinde ve öğrenme ortamları hazırlamada geleneksel yöntemlerden mi yoksa dijital araçlardan mı daha çok yararlandıkları ile ilgiliyken; veli ve öğrenciyle iletişim alt boyutu, sınıf içi ve sınıf dışındaki öğrenci ve velilerle iletişim sürecinde ne tür bir iletişimi tercih ettikleriyle ilgilidir. Kişisel ve mesleki gelişim alt boyutunda ise, öğretmenlerin kişisel ve mesleki gelişimlerinde basılı materyallerden mi yoksa dijital ortamlardan mı yararlandıkları ele alınmıştır.

Ölçeğin iç tutarlık katsayıları alt boyutlar için sırasıyla 76, 66, 62 ve toplamda 80'dir. Ölçekte yer alan 7, 9, 10, 11, 13, 14 ve 15. maddeler öğrenme ortamlarının düzenlenmesini; 4, 5, 12, 16 ve 17. maddeler veli ve öğrenciyle iletişimi; 1, 2, 3, 6 ve 8. maddeler ise kişisel ve mesleki gelişim tercihlerini ölçmekle beraber ölçekte ters madde bulunmamaktadır. Ölçeğin geçerliğine yönelik yapılan analizlerde üç boyut altında toplanan maddeler toplam varyansın % 43,5'ini açıkladığına ulaşılmıştır. Araştırmacılar doğrulayıcı faktör analizi ile elde edilen geçerlik değerlerini RMSEA= .06, GFI= .92, SRMR= .07, NFI= .91, NNFI= .92, AGFI= .90, CFI= .94, IFI= .94 ve $\chi^2 / sd = 3,4$ olarak ölçeğin güvenirlik katsayısını (Cronbach Alpha) ,809 olarak hesaplamışlardır.

3.4. Verilerin Analizi

“Dijital Yerli, Dijital Göçmen ve Dijital Melez Öğretmen Ölçeği” ne verilen cevaplar araştırmacı tarafından SPSS 26 paket programı kullanılarak dijital ortama aktarılmıştır. Kişisel bilgi formu kullanılarak katılımcıların kişisel özellikleri belirlenmiş olup bu verilerin frekans ve yüzdelik dağılımları belirlenmiştir. Sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri (dijital göçmen, dijital yerli, dijital melez) ile cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve hizmet içi eğitime katılıp katılmama durumlarıyla olan ilişkilerine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla ki-kare (Kay-Kare) analizi yapılmıştır.

Ki-kare testleri sınıflama ölçekleri ile elde edilen kategorik değişkenlerle işlem yapılabilen test türüdür, gözlenen ve beklenen frekanslar arasındaki farklılığın, anlamlı olup olmadığını incelemek için kullanılır (Güriş ve Astar, 2015, s. 265-266; Taşpınar, 2017, s. 223-224). Tek örneklem ki-kare testi tek bir değişkenin düzeylerini inceler ve iki değişken için ki-kare testleri ise iki kategorik değişken arasındaki ilişkiyi inceler (Akbulut, 2010, s. 175-180; Büyüköztürk, 2012, s. 145-155).

Büyüköztürk (2012) iki değişken için ki-kare testlerinde beklenen değeri beşten küçük ve gözenek sayısı %20'yi aşan durumlarda araştırmacının denek sayısını arttırmasının imkansız ya da güç olduğu durumlarda çözüm için üç alternatif sunmuştur:

- 1) İlgili satır ya da sütunun düzeylerinde mantıklı ise birleştirme yapılır, gözeneklerdeki gözlem sayıları arttırılır ve buna bağlı olarakta beklenen değerler artabilir. Birleştirme "Recode" komutu ile yapılabilir.
- 2) Beklenen değer, beşten küçük olduğu gözenekleri azaltmak için, ilgili düzeyler analiz dışı bırakılabilir. Analiz dışı bırakılacak düzeye karşılık gelen değerler "value" ve "data view" ekranında "missing value" tanımlanması gerekmektedir.
- 3) İki çözüm de uygun değil ise yorumlar çapraz tablo üzerinden sadece frekans ve yüzdeler kullanılarak yapılabilir.

Araştırmada iki değişken için ki-kare testi analizlerinde beklenen değeri beşten küçük gözenek sayısı %20'yi aşan durumlar meydana gelmiştir. Yaş değişkeni için 20-30, 31-40, 41-50 ve 50 üstü olmak üzere dört kategori şeklinde oluşturulmuştur. Nitekim beklenen değeri beşten küçük olan gözenek sayısı, toplam gözenek sayısının %20'sini aştığı görülmüştür. Yeniden kodlama yapıp 20-30 yaş grubundaki öğretmenler ile 31-40 yaş aralığındaki öğretmenlerle birleştirilerek beklenen değeri beşten küçük olan gözenek sayısı %20' nin altına düşürülmüştür.

Öğrenim durumu değişkeni için önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora olmak üzere dört kategori şeklinde oluşturulmuştur. Ancak beklenen değeri beşten küçük olan gözenek sayısı, toplam gözenek sayısının %20'sini aşmıştır. Bu durumu aşmak ve verileri doğru yorumlamak için "Recode" komutu ile yeniden kodlama yapıp öğrenim durumu doktora olan öğretmenlerin, öğrenim durumu yüksek lisans olan öğretmenlerle birleştirilerek beklenen değeri beşten küçük olan gözenek sayısı %20' nin altına düşürülmüştür. Son durumda yapılan analizlerde beklenen değeri beşten küçük gözenek sayısı %20'yi aşmayıp yapılan analizler tablolaştırılmıştır.

Dijital profil ve cinsiyet, yaş, mesleki kıdem, öğrenim durumu ve hizmet içi eğitim alma durumu değişkenlerinin kategorik olmasından dolayı bu araştırmada ki-kare testinden yararlanılmıştır. Tablo 4' te "Dijital Yerli, Dijital Göçmen ve Dijital

Melez Öğretmen Ölçeği” nin puanlarının yorumlamasında kullanılan puan aralıkları incelenmiştir.

Tablo 4

"Dijital Yerli, Dijital Göçmen ve Dijital Melez Öğretmen Ölçeği" Puanlarının Yorumlanmasında Kullanılan Aralıklar

Puan Aralığı	Değerlendirme
-3 ve -1	Dijital Göçmen
-0,99 ve +0,99	Dijital Melez
+1 ve +3	Dijital Yerli

Tablo 4’ te de görüldüğü gibi -3 ve -1 puan aralığı Dijital Göçmenleri, -0,09 ve +0,09 puan aralığı Dijital Melezleri ve +1 ve +3 puan aralığı Dijital Yerlileri ifade etmektedir. Ölçekteki maddelerin Semantik Farklar ölçeğinin iki kutupluluk özelliğine dayanarak hazırlanmasından dolayı iki zıt kutup olan dijital göçmenlik ve dijital yerlilik, -3 ve +3 arasında orta nokta dijital melezlik (0) olarak belirlenmiştir. Puan aralıklarının oluşturulması ilk olarak toplam puanın madde sayısına bölünmesi ile elde edilmiştir. Verilerin analizinde frekans, yüzde, tek örneklem ki-kare testi ve iki değişken için ki-kare testleri kullanılmıştır

BÖLÜM 4

4. BULGULAR ve YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde genel amaca ve alt amaçlara uygun olarak toplanan verilere ilişkin bulgulara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular neticesinde yorumlamalar yapılmıştır.

4.1. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerine Göre Dağılımı

Araştırma kapsamında her bir katılımcının “Dijital Yerli Dijital Göçmen ve Dijital Melez Öğretmen Ölçeği” nden aldığı puanlar hesaplanarak Tablo 4’ te yer alan puan aralıkları baz alınarak sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri belirlenmiştir.

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin yüzde ve frekans dağılımlarına ilişkin veriler Tablo 5’ te sunulmuştur.

Tablo 5

Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Yüzde ve Frekans Dağılımları

Dijital Profil	f	%
Dijital Göçmen	183	22,6
Dijital Melez	540	66,7
Dijital Yerli	87	10,7
Toplam	810	100

Tablo 5’ te de görüldüğü gibi değerlendirmeye alınan 810 sınıf öğretmeninden 183’ünün (%22,6) dijital göçmen, 540’ının (%66,7) dijital melez ve 87’ sinin (%10,7) dijital yerli olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerine göre dağılımı incelendiğinde baskın olarak dijital melez (%66,7) özelliği gösterdikleri söylenebilir.

Menşan’ın (2019) “*Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Kültür Algısı*” adlı araştırmasında dijital göçmenlerin %23,2, dijital melezlerin %73,4 ve yerlilerin oranının %3,4 olduğu dikkat çekmektedir. Bu çalışmadan hareketle 2019 yılında sınıf öğretmenlerinin dijital yerli özelliklerinin oranı %3,4 iken 2022 yılında %9,6 olmasını Covid-19 pandemisinin beraberinde getirdiği uzaktan eğitim ve evden çalışma modellerinin etkili olduğu düşünülebilir. Gerek sınıf öğretmenleri gerek öğrenciler için

temel ihtiyaç haline gelen dijital kaynaklar, günlük yaşamımızda giderek sık kullanılmaktadır. Bu durumun dijital göçmen bireylerin dijital araçlara olan ön yargılarının kırılmasına yol açtığı düşünülebilir. Covid-19 pandemisinden dolayı geliştirilen yeni eğitim modelleri ile dijital araçların kullanımı gittikçe yaygınlaşmıştır. Günlük yaşamda basılı kaynaklar yerine internet aracılığıyla dijital kaynak kullanımı, kütüphaneler yerine sanal kütüphanelerin yaygınlaşması, yüz yüze seminerler yerine sanal toplantıların kullanımı, klasik alışverişin yerini sanal alışverişe bırakmasının dijital göçmenlerin, dijital melez ve dijital yerli özelliklerinin artmasına yol açtığı düşünülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin dijital eğitime alışması, sadece eğitimde değil günlük yaşamda da dijital kaynak kullanımının zorunlu olması ile örtüştüğü söylenebilir.

4.2. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Dağılımına İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin dijital profil dağılımları tek örneklem ki-kare testi kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen analiz verileri Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6
Dijital Profilin Alt Kategorileri Arasındaki Tek Örneklem Ki-Kare Test Sonuçları

Dijital Profil	Gözlemlenen Değer	Beklenen Değer	Fark
Dijital Göçmen	183	270,0	-87,0
Dijital Melez	540	270,0	270,0
Dijital Yerli	87	270,0	-183,0
Toplam	810		

$\chi^2 = 422,067$; $sd = 2$; $p = 0,000$

Tablo 6 incelendiğinde gözlem yapılan 183 dijital göçmen, 540 dijital melez ve 87 dijital yerli sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 810 sınıf öğretmeni gözlenmiştir. En az gözlenen profil dijital yerli olup en fazla gözlenen profil dijital melez olmuştur. Gözlenen dijital profilin alt kategorileri arasında anlamlı bir dağılımın olduğu ve bu dağılımın dijital melezler lehine olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 422,067$, $p < 0,05$). Dijital melez alt kategorisinde gözlemlenen ve beklenen değer arasındaki farkın fazla olması χ^2 istatistiğinin anlamlı çıkma olasılığını arttırmıştır. Sınıf öğretmenlerinin beklenenden daha fazla (%279) dijital melez özelliği gösterdikleri görülmektedir.

4.3. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Cinsiyete Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla iki değişken için ki-kare (χ^2) testi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar tablolaştırılarak yorumlanmıştır. Tablo 7’de sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin cinsiyet değişkenine göre iki değişken için ki-kare test sonucu verilmiştir.

Tablo 7
Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Cinsiyet Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu

Cinsiyet		Dijital Profil			Toplam
		Dijital Göçmen (DG)	Dijital Melez (DM)	Dijital Yerli (DY)	
Kadın	N	96	255	38	389
	%	24,7	65,6	9,8	100
Erkek	N	87	285	49	421
	%	20,7	67,7	11,6	100
Toplam	N	183	540	87	810
	%	22,6	66,7	10,7	100

$\chi^2 = 2,239$; $sd = 2$; $p = 0,326$

Tablo 7’ye göre Pearson Chi-Square (χ^2) değeri 2,239 olup ki-kare değeri için hesaplanan anlamlılık değeri 0,326 olup kritik değer olan 0,05’in oldukça üstündedir. Yani sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı ya da dijital profilin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği söylenebilir ($\chi^2 = 2,239$, $p > 0,05$). Sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri incelendiğinde kadın öğretmenlerin dijital göçmenlik açısından oranı %24,7 dijital melez oranı %65,6 ve dijital yerli oranı %9,8’ dir. Erkek öğretmenlerin dijital göçmen oranı %20,7, dijital melez oranı %67,7 ve dijital yerli oranı %11,6’dur. Elde edilen veriler sonucunda, erkek ve kadın sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun dijital melezlik özelliği gösterdiği anlaşılmıştır. Dijital göçmen ve dijital yerli özelliklerinin yakın oranlar gösterdiği görülmektedir.

Dijital platformları kullanan her birey dijital etkileşime, sözel ve yazılı dijital dile, sosyal medya ve birçok farklı medya türüne, hareketli içeriklere maruz kalır. Dijital bilgi ve becerileri edinir. Dijital bir bakış açısı geliştirir (Koç & Koç, 2021). Ataerkil toplum yapısına bağlı olarak kadınların eğitim seviyeleri, istihdam koşulları, çalıştıkları işler, kültürel sermayedeki varoluşları kadınların dijital yetkinliklerinin

oluşmasında önemli bir unsurdur (Adnan, Kocatürk Kapucu, Yakar, Köşk, & Özbek, 2021). Bu bağlamda kadın sınıf öğretmenlerinin ataerkil aile yapısının aksine sosyal yaşama aktif katılımları, dijital becerileri taşımaları, sosyal medya ve farklı medya türlerinde aktif rol oynamaları dijital profilin cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık oluşturmaması açısından önemlidir. Türk kültürünün dijital profil çerçevesinde ataerkil aile yapısından uzaklaştığı söylenilebilir.

4.4. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Yaş Değişkenine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin yaş değişkenine göre dağılımları iki değişken için ki-kare (χ^2) testi ile analiz edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin yaşa göre dağılımlarına ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 8’ de verilmiştir.

Tablo 8
Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Yaş Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu

Yaş	Dijital Profil				
		Dijital Göçmen (DG)	Dijital Melez (DM)	Dijital Yerli (DY)	Toplam
20-40	N	45	149	35	229
	%	19,7	65,1	15,3	100,0
41-50	N	65	227	26	318
	%	20,4	71,4	8,2	100,0
50 üzeri	N	73	164	26	263
	%	27,8	62,4	9,9	100,0
Toplam	N	183	540	87	810
		22,6	66,7	10,7	100,0

$\chi^2 = 13,042$; $sd = 4$; $p = 0,011$

Tablo 8 incelendiğinde dijital göçmen özelliklerinin 50 yaş ve üzerinde %27,8 iken 41-50 yaş aralığında %20,4 ve 20-40 yaş aralığında %19,7’dir. Dijital melez özellikleri 20-40 yaş aralığında %65,1 iken 41-50 yaş aralığında 71,4 ve 50 yaş üzerinde %62,4 olduğu görülmektedir. Dijital yerli özelliklerinin 20-40 yaş grubunda %15,3, 41-50 yaş grubunda %8,2 ve 50 yaş üstünde %9,9 olduğu görülmektedir. Teknolojinin içine doğan ve dijitalin anadili olarak tanımlanan 20-40 yaş grubunun 41-50 yaş grubuna oranla daha fazla dijital yerli özellikler taşıması literatüre uygundur. 50 yaş üstü bireylerde dijital yerli özelliklerinin 20-40 yaş grubuna göre daha az görülmesi

literatürde de birçok araştırma (Görgün Baran, Koçak Kurt ve Serdar Tekeli, 2017; Prensky, 2001a, 2001b; Şad ve Donmuş, 2017) tarafından desteklenmektedir. Sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri ile yaş değişkeni arasında anlamlı yığılma olduğu görülmektedir ($\chi^2 = 13,042$, $p < 0,05$). Bu yığılmanın dijital göçmenlikte 50 yaş üstü lehine (%27,8), dijital melezlikte 41-50 yaş grubu lehine (%71,4) ve dijital yerlilikte (%15,3) 20-40 yaş grubu lehinedir.

Karaoğlan Yılmaz ve Binay Eyuboğlu (2018), öğretmenlerin dijital yerliler ve teknoloji kabul ölçeğinden aldıkları puanların yaş değişkeni açısından sonuçları incelendiğinde 22-30 yaş aralığında olan öğretmenlerin ölçekten aldıkları puan ortalamaları yüksektir. Dijital teknolojilerin içerisinde doğan 22-30 yaş aralığındaki öğretmenlerin dijital yerli özellikleri taşıdığına ulaşılmıştır. 22-30 yaş grubundaki öğretmenlerin dijital yerli tanımına uyduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmada 41-50 yaş grubundaki öğretmenlerin de dijital göçmen tanımına uyduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular incelendiğinde 20-40 yaş grubunda olan öğretmenlerin dijital yerli özelliklerinin oranı %15,3'tür ve Karaoğlan Yılmaz ve Binay Eyuboğlu'nun araştırması ile örtüşmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir yığılma oluşturması literatürle örtüşmektedir. Dijital yerli öğrencilerle iletişime geçen, bilgi paylaşımı yapan sınıf öğretmenlerinin önemli bir oranının (%66,7) dijital melez özelliği göstermesi olumlu olarak değerlendirilebilir. Dijital yerli özellik taşıyan ve teknolojiyi kullanmada tüketici özellik gösteren öğrencileri anlamada, iletişime geçmede, bilgi paylaşmada ve birçok konuda sınıf öğretmenlerinin dijital bilgi becerilere sahip olması gerekmektedir. Dijital yetkinliğe sahip sınıf öğretmeni öğrencilerini daha iyi anlayabilir, daha iyi iletişime geçebilir çevrimiçi ortamlarda öğrencilerinin dijital davranışlarını kontrol edebilir.

4.5. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin mesleki kıdem değişkenine göre dağılımlarının karşılaştırılması amacıyla iki değişken için ki-kare (χ^2) testi kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin mesleki kıdemlerinin dağılımına ilişkin ki-kare testi bulguları Tablo 9' da verilmiştir.

Tablo 9
Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu

Mesleki Kıdem		Dijital Profil			Toplam
		Dijital Göçmen (DG)	Dijital Melez (DM)	Dijital Yerli (DY)	
0-10	N	19	51	14	84
	%	22,6	60,7	16,7	100,0
11-20	N	43	176	30	249
	%	17,3	70,7	12,0	100,0
21 ve üzeri	N	121	313	43	477
	%	25,4	65,6	9,0	100,0
Toplam	N	183	540	87	810
	%	22,6	66,7	10,7	100,0

$\chi^2 = 10,342$; $sd = 4$; $p = 0,035$

Tablo 9 incelendiğinde mesleki kıdemi 0-10 yıl arasında olan dijital göçmenlerin oranı %22,6, 11-20 mesleki kıdeme yılına sahip dijital göçmen öğretmenlerin oranı %17,3 ve 21 yıl üstü mesleki kıdeme sahip dijital göçmenlerin oranı %25,4' tür. 0-10 yıl mesleki kıdeme sahip dijital melez öğretmenlerin oranı %60,7, 11-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip dijital melez öğretmenlerin oranı %70,7 ve 21 yıl üstü mesleki kıdemi olan dijital melezlerin oranı %65,6'dır. 0-10 yıl mesleki kıdemi olan dijital yerli öğretmenlerin oranı %16,7, 11-20 yıl mesleki kıdemi olan dijital yerlilerin oranı %12 ve 21 ve üstü mesleki kıdemi olan dijital yerlilerin oranı %9'dur. Farklı kıdeme sahip sınıf öğretmenlerinin genel olarak dijital melez özelliği gösterdiği görülmektedir. Hem basılı kaynakların hem de dijital kaynakların birlikte kullanılması eğitim sisteminin bir sonucu olarak da düşünülebilir. Sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdemi ile dijital profilleri arasında anlamlı bir yığılma vardır ($\chi^2 = 10,342$, $p < 0,035$). Bu yığılma dijital göçmenlikte (%25,4) 21 ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde, dijital melezlerde (%70,7) 11-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde ve dijital yerlilikte (%16,7) kıdemi 0-10 yıl kıdeme sahip sınıf öğretmenleri lehinedir.

Aksakal vd. (2021), fen bilgisi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının mesleki kıdem yılının artması veya azalmasının dijital öğretmenlik algı düzeyleri üzerinde etkili olmadığına ulaşmıştır.

Aksoy vd. (2021), sınıf öğretmenlerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin, mesleki kıdemleri ile anlamlı farklılık oluşturduğu görülmüştür. Öğretmenlerin dijital okuryazarlık düzeyleri ve mesleki kıdemlerine yönelik bulgulardan elde edilen sonuçlar

örtüşmektedir. 21-25 yıl mesleki kıdemi olan öğretmenler, diğer kıdem gruplarındaki öğretmenlere oranla dijital okuryazarlık düzeylerinin daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Göksu ve Koçak (2020), öğretmen adaylarının öğretim teknolojilerine yönelik algılarının alana, cinsiyete veya öğretmenlik deneyimine sahip olma değişkenlerine göre belirgin bir şekilde ayrılmadığı sonucuna ulaşmıştır. Öğretmenlik deneyiminin öğretim teknolojilerine yönelik algıları belirlemede belirgin bir şekilde etki etmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan araştırmalar neticesinde mesleki kıdem yılının dijital profili belirlemede Aksoy'un araştırması ile örtüşmektedir. Bu bağlamda mesleki kıdemi daha düşük olan öğretmenlerin dijital teknolojileri daha sık ve daha başarılı kullandığı görülmektedir. Mesleki kıdem yılı daha fazla olan öğretmenlerin teknolojiye ve dijital araçlara yönelik okuryazarlık bilgi ve becerilerinin daha düşük olduğu düşünülebilir.

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin yaş değişkenine ilişkin bulguları ile mesleki kıdem değişkenine ilişkin bulguları paralellik göstermektedir. Dijital profil ve mesleki kıdeme ilişkin elde edilen bulgular neticesinde mesleki kıdemin daha düşük olduğu genç öğretmenler teknolojinin içine doğup teknolojiyi günlük yaşamlarının her alanında kullanan dijital yerli öğrenciler ile daha nitelikli iletişim kurabilir, dijital yerli öğrencileri anlayabilir, sınıf ortamlarını dijital yerli öğrencilere göre tasarlayabilir ve dersi etkili kılacak dijital materyalleri öğrencilere sunabilir. Dijital göçmen yada dijital melez özelliği gösteren öğretmenler ise dijital teknolojileri dijital yerlilere göre daha az kullanmaktadırlar.

4.6. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin öğrenim durumu değişkenine göre dağılımlarının karşılaştırılması amacıyla iki değişken için ki-kare (χ^2) testi ile analiz edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin öğrenim durumlarına göre dağılımlarının ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 10' da verilmiştir.

Tablo 10
Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Öğrenim Durumu Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu

Öğrenim Durumu	Dijital Profil				Toplam
		Dijital Göçmen (DG)	Dijital Melez (DM)	Dijital Yerli (DY)	
Ön Lisans	N	25	37	3	65
	%	38,5	56,9	4,6	100,0
Lisans	N	147	446	75	668
	%	22,0	66,8	11,2	100,0
Lisansüstü	N	11	57	9	77
	%	14,3	74,0	11,7	100,0
Toplam	N	183	540	87	810
	%	22,6	66,7	10,7	100,0

$\chi^2 = 13,73$; $sd = 4$; $p = 0,008$

Tablo 10 incelendiğinde öğrenim durumu ön lisans olan dijital göçmen öğretmenlerin oranı %38,5, öğrenim durumu lisans olan dijital göçmen öğretmenlerin oranı %22 ve lisansüstü öğrenim durumuna sahip dijital göçmen öğretmenlerin oranı %14,3' tür. Öğrenim durumu ön lisans olan dijital melez öğretmenlerin oranı %56,9 öğrenim durumu lisans olan dijital melez öğretmenlerin oranı %66,8 ve lisansüstü öğrenim durumuna sahip dijital melez öğretmenlerin oranı %74' tür. Öğrenim durumu ön lisans olan dijital yerli öğretmenlerin oranı %4,6, lisansüstü ve lisans olan dijital yerli öğretmenler %11,7 ve %11,2 oranı ile oldukça yakındır. Sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri ile öğrenim durumu arasında anlamlı bir yığılma vardır ($\chi^2 = 13,73$, $p < 0,05$). Bu yığılma dijital göçmenlikte (%38,5) ön lisans öğrenim durumuna sahip öğretmenlerde, dijital melezlikte (%74) ve dijital yerlilikte (%11,7) lisansüstü öğrenim durumuna sahip öğretmenler lehinedir.

Elde edilen bulgularda dijital göçmenlikte ön lisans öğrenim durumuna sahip öğretmenlerde yığılma olması, dijital melezlikte ve dijital yerlilikte lisansüstü öğrenim durumuna sahip öğretmenlerde yığılma olması literatürü desteklemektedir. Lisansüstü öğrenim durumuna sahip sınıf öğretmenlerinin dijital kaynaklarla daha sık etkileşim içinde olduklarını düşünebilir. Lisansüstü eğitimlerin dijital kaynaklara olan aşinalığı arttırdığı ve öğretmenlerin dijital yetkinlik kazanmasında etkili olduğu görülmektedir. Dijital yerli öğrencilere daha etkili öğrenme ortamlarının düzenlenmesinde lisansüstü eğitimlerin destekleyici olduğu ve öğretmenlerin dijital okuryazarlık seviyelerinde bir artışa sebep olması lisansüstü eğitimlerin önemini arttırmaktadır. Dijital sorumlulukların

bilincinde olan sınıf öğretmenlerinin sayılarının artmasında da lisansüstü eğitimler önemlidir.

4.7. Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Hizmet İçi Eğitim Durumu Değişkenine Göre Dağılımına İlişkin Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin hizmet içi alma durumu değişkenine göre dağılımlarının karşılaştırılması amacıyla iki değişken için ki-kare (χ^2) testi ile analiz edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin hizmet içi eğitim durumlarına göre dağılımlarının ilişkin ki-kare testi sonuçları Tablo 10' da verilmiştir.

Tablo 11

Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Profillerinin Hizmet İçi Eğitim Durumu Değişkenine Göre Ki-Kare Test Sonucu

Hizmet İçi Eğitim Durumu		Dijital Profil			Toplam
		Dijital Göçmen (DG)	Dijital Melez (DM)	Dijital Yerli (DY)	
Katıldım	N	168	478	76	722
	%	23,3	66,2	10,5	100,0
Katılmadım	N	15	62	11	88
	%	17,0	70,5	12,5	100,0
Toplam	N	183	540	87	810
	%	22,6	66,7	10,7	100,0

$\chi^2 = 1,84$; $sd = 2$; $p = 0,398$

Tablo 11 incelendiğinde hizmet içi eğitime katılma oranı dijital göçmenlikte %23,3, dijital melezlikte %66,2 ve dijital yerlilikte %10,5'tir. Hizmet içi eğitime katılmama durumu dijital göçmenlikte %17, dijital melezlikte %70,5 ve dijital yerlilikte %12,5' tir. Sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri ile hizmet içi eğitim durumlarında anlamlı bir yığılma görülmemiştir.

Sınıf öğretmenlerinin dijital etkileşimlerinde, dijital yerli öğrencilerin istek ve ihtiyaçlarını karşılamada, çevrimiçi eğitim kaynaklarını kullanmada, dijital ölçme değerlendirme kaynakları hazırlamada ve benzer birçok alanda hizmet içi eğitimlerin etkisinin sınırlı olduğu görülmektedir.

BÖLÜM 5

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde ulaşılan sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuç

Araştırma neticesinde sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin dağılımları incelendiğinde önemli bir çoğunluğunu hem dijital ortama uyum sağlayan hem de geleneksel yöntemlerden vazgeç(e)meyen dijital melez öğretmenlerin oluşturduğu görülmüştür. Yüz yüze eğitimin yerini uzaktan eğitim, çevrimiçi görüşme ve toplantılara bırakması, öğrencilere materyal, kaynak ve etkinlik hazırlamada çalışma yaprakları ve fotokopilerin yerini videolar, web siteleri gibi dijital kaynaklara bırakması da dijital göçmen profillerinin dijital melez özellikler göstermesinde etkili olduğu söylenebilir. Dijital yerli profile sahip öğrenciler ile en fazla etkileşimde olan kişilerin arkadaş ve aileden sonra öğretmenlerin oluşturması sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin önemini arttırmaktadır. Aynı ortamda bulunup, sık sık etkileşimde olan öğrenciler ve öğretmenlerin aynı dili konuşması iletişimi güçlendirecektir. Dijital çağın gereği olan dijital araçların kullanımı sunulan eğitimin niteliğini arttıracak ve dijitalin içine doğan dijital yerli öğrencilerin derse olan katılımlarını da olumlu yönde destekleyecektir.

Buna ek olarak sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri dijital içerik oluşturmada da büyük önem taşımaktadır. Dijital yerli bir öğrencinin dijital göçmen bir öğretmen ile aynı dili konuş(a)maması kuşak çatışmalarını ortaya çıkarmıştır. Dijital yerli öğrencilerin bilgi edinmeleri sanal deneyimler ile gerçekleştiğinden okul ve sınıf ortamlarında dijital teknolojilerin kullanımı zorunluluk olmuştur. Dijital göçmen öğretmenlerin dijital yetkinliğe sahip olması da kuşak çatışmalarının önüne geçmek için zorunluluk oluşturmaktadır.

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir dağılım göstermediği belirlenmiştir. Kadın ve erkek öğretmenlerin günlük yaşama aktif katılımı, sosyal medya ve dijital teknolojileri hayatlarının her alanında kullanmaları cinsiyet değişkeninin dijital profil değişkeni ile anlamlı bir fark oluşturmadığını göstermiştir.

Kadının sosyal düzende aktif olmadığı düşüncesinin aksine dijital çağın gereği olan dijital araçları kullanmada aktif rol oynamaktadır. Cinsiyet değişkenine ilişkin anlamlı yığılmanın olmaması aynı zamanda dijital kültür bağlamında dijital bir aile yapısına geçiş olasılığını arttırmaktadır. Dijital teknolojilerin dilini bilip anlayan sınıf öğretmenleri ailelerin dijital yerli öğrencileri anlamasında ve iletişimin niteliğinin artmasına olanak sağlayabilir.

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin yaş değişkenine göre dağılımının anlamlı olduğu belirlenmiştir. Bu anlamlı farklılığın dijital göçmenlerde 50 yaş ve üzeri lehine, dijital melezlerde 41-50 yaş aralığı lehine ve dijital yerlilerde 20-40 yaş grubunun lehine olduğu görülmektedir. 50 yaş üstü sınıf öğretmenlerinin dijital göçmen özellik göstermelerinin literatür ile (Prensky, 2001; Palfrey ve Grasser, 2008/2016) bağdaştığı görülmektedir. Yaşı daha fazla olan sınıf öğretmenlerinde dijital göçmen profili daha fazla görülürken, yaşı daha az olan öğretmenlerde de dijital yerli profilinin daha fazla olduğu görülmektedir. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin belirlenmesinde yaş değişkeninin etkili olduğu söylenilebilir. 20-40 yaş arası bireylerde dijital melez özelliğinin daha fazla olması, bu yaş grubunun veli ile iletişim, bilgi paylaşımı, kaynak kullanımı, kişisel gelişimi sağlama gibi durumlarda hem geleneksel yöntemleri hem de dijital yöntemleri birlikte kullandıklarını açıklamaktadır. Dijital yerli öğrencilerin dijital göçmen öğretmenlerle iletişimde sorunlar yaşadığı ve bu sorunları en aza indirmek için dijital göçmen öğretmenlerin teknoloji ile daha fazla iç içe olmasını zorunlu kılmıştır.

Dijital profilin sınıf öğretmenlerinin sahip olduğu mesleki kıdeme göre anlamlı bir dağılım gösterdiğine ulaşılmıştır. Bu anlamlı farklılığın dijital göçmenlikte 21 yıl üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin, dijital melezlikte 11-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin ve dijital yerlikte ise 0-10 yıl arasında mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin lehine olduğu görülmektedir. Sınıf öğretmenlerin büyük çoğunluğunun bu süreçte dijital melez ve dijital yerli özelliklerinin dağılımda yığılma olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde dijital göçmen özelliklerinin daha fazla olması yaş faktörüyle de ilişkili olduğu görülmektedir. Dijital göçmen profiline sahip öğretmenlerin basılı kaynakları hayatından çıkaramadığını, öğrenme ortamları hazırlarken, ölçme aracı geliştirirken, veli ve öğrencileri olan etkileşimlerinde de dijital kaynakları ya çok az kullandıklarını ya da hiç kullanmadıklarını söyleyebiliriz.

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin öğrenim durumuna göre anlamlı bir dağılım gösterdiğine ulaşılmıştır. Bu anlamlı farklılık dijital göçmenlikte ön lisans, dijital melezlikte ve dijital yerlilikte lisansüstü öğrenim durumuna sahip öğretmenler lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Lisansüstü öğrenim durumuna sahip öğretmenlerin teknoloji ve dijital kaynakları daha fazla kullanmaları, öğrenme ortamlarının düzenlenmesi, veli ve öğrenciyle iletişim, kişisel ve mesleki gelişim alanlarında dijital göçmen özellik göstermedikleri ve dijital melez ve dijital yerli özelliklerinin daha baskın olduğu söylenilebilir. Lisansüstü öğrenim durumunun öğretmenlerin teknoloji ile olan yakınlıklarına katkı sağladığı düşünülebilir.

Sınıf öğretmenlerinin dijital profillerinin hizmet içi eğitim durumuna göre anlamlı bir dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerinin dijital teknoloji kullanımına yönelik hizmet içi eğitim almadıkları ya da bu eğitimlerin dijital profil belirlemede etkili olmadığı söylenilebilir.

Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde sınıf öğretmenlerinin dijital kültür bağlamında dijital melez özelliklerinin daha baskın olduğu ve Covid-19 pandemisi ile birlikte dijital yerli özelliklerinin de artış gösterdiği görülmektedir. Koç ve Koç (2021) Covid-19 krizinin dijital vatandaşlık ve dijital okuryazarlığın önemini arttırdığını ve dijital platformların doğru kullanım ihtiyacının ve pandemi ile birlikte topyekün bir iyileşmenin önemini vurgulamıştır.

Araştırma sonuçları, Prensky (2001) ve Palfrey ve Grassier (2008/2016)' in çalışmalarında kesin bir şekilde dijital göçmen ve dijital yerli olarak yalnızca yaş değişkenine ilişkin yaptığı sınıflama ile farklılık göstermektedir. Dijital profil belirlemede farklı değişkenleri(cinsiyet, mesleki kıdem, öğrenim durumu) de ele alarak yapılan araştırmaları desteklediği görülmektedir.

Araştırma dijital profilin farklı değişkenler açısından incelenmesine yönelik olması ile Kakırman Yıldız' ın (2012) dijital melez kavramını desteleyecek sonuçlara araştırmada varılarak, dijital yerli ve dijital göçmen gibi kesin bir ayırım yapılamayacağını savunan araştırmayı desteklemektedir. Baran Görgün vd.'nin (2017) araştırmasında dijital göçmen olan 50 yaş üstü bireylerin de dijital teknolojileri kullanım oranlarının yüksek olması, görev yapmakta olan 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin dijital melez özelliği oranına dayanarak, yaşlı bireylerin tamamen dijital göçmen olmadığını desteklemektedir. Araştırma, Menşan (2019), Şad ve Donmuş'un

(2017) öğretmenlik mesleği bağlamında dijital yerli, dijital göçmen ve dijital melez özelliklerinin yaştan bağımsız olduğu ve farklı değişkenler açısından incelenmesi noktasında benzerlik göstermektedir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmada ulaşılan sonuçlar doğrultusunda geliştiren önerilere yer verilmiştir.

Görev yapan sınıf öğretmenlerinin dijital profilleri belirlenmelidir ve dijital profili belirlenen sınıf öğretmenleri için dijital teknolojilerin daha etkili kullanımına yönelik plan oluşturulmalıdır. Dijital göçmen profile sahip öğretmenler, dijital teknolojileri daha etkin kullanabilmek amacıyla bireysel dijital eğitimler alabilirler. Dijital melez profile sahip sınıf öğretmenleri günlük yaşamlarında ve sınıfta dijital kaynak kullanım yönünde çaba göstermelidir. Veli ve öğrenciyle iletişimde günlük yaşamda sık karşılaşılan dijital platformlar (Whatsapp, Facebook, Zoom, E-Posta, Google, LinkedIn, vb.) kullanılmalıdır.

Dijital göçmen profiline sahip 50 yaş üstündeki sınıf öğretmenleri, sınıflarında ve günlük yaşamlarında dijital teknolojileri kullanmaya özen göstermelidir. Basılı kaynaklar yerine dijital kaynakları tercih etmelidirler. Yüz yüze iletişim yerine görüntülü görüşmeleri, yüz yüze toplantılar yerine çevrimiçi toplantıları tercih etmeli ve buna teşvik edilmelidir. Dijital melez profiline sahip öğretmenler sınıflarında dijital materyalleri daha fazla kullanmalıdır. Öğrenci ve veliler ile olan etkileşimde dijital kaynakları daha fazla tercih etmelidir.

Profili dijital göçmen olan 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler dijital teknolojileri kullanmak için çaba göstermelidir. Sınıflarında dijital dönüşüm oranını arttırmak için dijital yönelim göstermelidir.

Ön lisans öğrenim durumuna sahip dijital göçmen profili sergileyen sınıf öğretmenleri sınıflarında ve günlük yaşamlarında sosyal medya araçlarını daha sık tercih etmelidir. Veli ve öğrenci ile olan iletişimlerinde dijitalleşme eğilimi göstermelidir. Dijital teknolojiler ile olan deneyimlerini iyileştirmelidir. Dijitale yeni koşullara ve beklentilere uyum sağlamayı gerektiren dijital bilgi ve becerileri edinmelidir.

Öğretmenlerin dijital profillerinin belirlenip dijital profil özelliklerine uygun hizmet içi eğitim almaları yönünde teşvik edilmelidir. Düzenlenecek olan hizmet içi eğitimler teorinin yanı sıra uygulamaya yönelik olmalıdır. Öğretmenler de almış oldukları hizmet içi eğitim kurslarını sınıflarına uyarlayabilmelidir.

Yapılacak olan çalışmalarda araştırmacılar, dijital teknolojileri kullanmada yaşanan güçlükleri belirlemek amacıyla daha geniş çaplı, daha derinlemesine çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Adnan, M., Kapucu, N. K., Yakar, A., Köşk, U. C., & Özbek, Ç. (2021). 65 Yaş Üstü Kadınlara Dijital Yetkinlik Kazandırılmasına Yönelik Bir Öğretim Tasarımı. *Ege Eğitim Dergisi*, 22(2), 57-76.
- Akbulut, Y. (2010). *Sosyal Bilimlerde SPSS Uygulamaları*. (1. Basım). İdeal Kültür Yayıncılık.
- Akpınar, Y. (2004). Eğitim Teknolojisiyle İlgili Öğrenmeyi Etkileyebilecek Bazı Etmenlere Karşı Öğretmen Yaklaşımları. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(3), 124-134.
- Aksakal, F., Dönel Akgül, G., Geçikli, E., ve Pınar, M. (2021). Fen Bilgisi Öğretmenlerinin ve Öğretmen Adaylarının Dijital Öğretmenlik Algıları. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 8(1), 232-248.
- Aksoy , N., Karabay, E., ve Aksoy , E. (2021). Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Okuryazarlık Düzeylerinin İncelenmesi. *Selçuk İletişim Dergisi*, 14(2), 859-894.
- Akyazı, A. (2007). *Bilgi Toplumunda Dijital Bölünme ve Yeni Medya Kavramının Dijital Bölünme Kavramının Dijital Bölünmeye Etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Alarcón, R., Jiménez , E., & Vicente-Yagüe, M. (2020). Development And Validation Of The DIGIGLO, A Tool For Assessing The Digital Competence Of Educators. *British Journal of Educational Technology*. 51(6). 2407-2421.
- Ally, M. (2019). Competency Profile of the Digital and Online Teacher in Future Education. *International Review of Research in Open and Distributed Learning*. 20(2). 3-6.
- Arabacı, İ., ve Polat, M. (2013). Dijital Yerliler, Dijital Göçmenler ve Sınıf Yönetimi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 12(47). 11-20.
- Aslan, F. (2018, HAZİRAN). *Türk Kültürü İçerisinde Türk Aile Yapısının Yeri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Niğde.
- Aslıyüksek, M. K. (2015). *Dijital kültür ortamında üniversite kütüphaneleri: İstanbul örneği*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul.

- Aslıyüksek, M. K. (2017). İstanbul'daki Üniversite Kütüphanecilerinin Dijital Kültüre İlişkin Sosyal ve Mesleki Tutumları. *Online Academic Journal of Information Technology*. 8(30). 237-270.
- Aytun, C. (2005). *Dijital Bölünme Olgusu ve Türkiye Üzerine Bir Uygulama*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bayram, O. (2017, 03 27). *E-Dönüşüm Nedir?* Digital Planet. <https://www.digitalplanet.com.tr/tr/blog/edonusum-nedir-1703.html>
- Bilgiç, H., Duman, D., & Seferoğlu, S. (2011, 2-4 Şubat). *Dijital Yerlilerin Özellikleri ve Çevrim içi Ortamların Tasarlanmasındaki Etkileri*. Akademik Bilişim Konferansında Sunuldu, Malatya .
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. (16. Basım). Pegem Akademi Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (30. Basım). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Crawford, K. (1996). Vygotskian Approaches İn Human Development İn The Information Era. *Educational Studies İn Mathematics*. 31(1). 43-47.
- Çavuş , N., & Doğan, İ. (2008). M- Learning: An Experiment İn Using SMS To Support Learning New English Language Words. *British Journal Of Educational Technology*. 40(1). 79-81.
- Çetin, M., & Özgiden , H. (2013). Dijital Kültür Sürecinde Dijital Yerliler Ve Dijital Göçmenlerin Twitter Kullanım Davranışları Üzerine Bir Araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*. 2(1). 1-3.
- Çukurbaşı, B., & Kıyıcı, M. (2018). Öğretmen Adaylarının Öğretimde İnternet Teknolojilerini Kullanmaya Yönelik Tercihlerindeki Değişimin İncelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 26(3), 765-776.
- Damgacı, F., & Aydın, H. (2013). Türkiye'deki Eğitim Fakültelerinde Görev Yapan Akademisyenlerin Çokkültürlü Eğitime İlişkin Görüşleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*. (21). 319-321.

- Deuze, M. (2006). Participation, Remediation, Bricolage: Considering Principal Components of a Digital Culture. *The Information Society*. 22(2). 66-67.
- Durmuş, K. (2020). *Dijital Yerlilerin Sosyal Medya Reklamlarından Etkilenme Düzeyleri: Instagram Örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Ekiz, D. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (4. Basım). Anı Yayıncılık.
- Esteve-Mon, F., Llopis, M., & Ardell-Segura, J. (2020). Digital Competence and Computational Thinking of Student Teachers. *International Journal of Emerging Technologies in Learning*, 15(2), 29-41.
- Eşgi, N. (2013). Dijital Yerli Çocukların ve Dijital Göçmen Ebeveynlerinin İnternet Bağımlılığına İlişkin Algılarının Karşılaştırılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 28(3). 184.
- Fiske, E., Reed, S., & Sautter, R. (1992). *Smart Schools, Smart Kids: Why Do Some Schools Work?*. Touchstone.
- Geçgel, H., Kana, F., & Eren, D. (2020). Türkçe Eğitiminde Dijital Yetkinlik Kavramının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 8(3), 886-904.
- Gere, C. (2018). *Dijital Kültür*. (Çev. A. Akın). İstanbul: Salon Yayınları. (Eserin orijinali 2008'de yayımlandı.)
- Göksu, İ., & Koçak, Ö. (2020). Öğretmen Adaylarının Öğretim Teknolojilerine Yönelik Metaforik Algıları. *Öğretim Teknolojileri Ve Öğretmen Eğitimi Dergisi*, 9(2), 125-143.
- Görgün Baran, A., Koçak Kurt, Ş., & Serdar Tekeli, E. (2017). Yaşlıların Dijital Teknolojileri Kullanım Düzeyleri Üzerine Bir Araştırma. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*. 1(45). 7.
- Graham, L., & Metaxas, P. (2003). "Of Course It's True; I Saw It On The Internet!" Critical Thinking In The Internet Era. *Communications Of The Acm*. 46(5). 71-73.
- Gündüz, Ş. (2021). Öğretmenlerin Bireysel Yenilikçilik İle Dijital Yerlilik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 46(205), 261-277.

- Günüç , S. (2016). *Üniversitelerde Öğrenci Bağlılığı*. (1.Basım). Nobel Bilimsel Eserler.
- Günüç , S., Odabaşı, H., & Kuzu, A. (2013). 21. Yüzyıl Öğrenci Özelliklerinin Öğretmen Adayları Tarafından Tanımlanması: Bir Twitter Uygulaması. *Eğitimde Kuram ve Uygulama:Journal of Theory and Practice in Education*, 9(4), 436-455.
- Güriş, S., & Astar, M. (2015). *Bilimsel Araştırmalarda SPSS İle İstatistik*. (2.Basım). Der Kitapevi Yayınevi.
- Güzel, E. (2016). Dijital Kültür Ve Çevrimiçi Sosyal Ağlarda Rekabetin Aktörü: “Dijital Habitus”. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*. 4(1). 86.
- Händel, M., Stephan, M., Gläser-Zikuda, M., Kopp, B., Bedenlier, S., & Ziegler, A. (2020). Digital Readiness And Its Effects On Higher Education Students’ Socio-Emotional Perceptions İn The Context Of The COVID-19 Pandemic. *Journal of Research on Technology in Education*. 54(2). 1-14.
- İnci, M. A., Akpınar, Ü., & Kandır, A. (2017). Dijital Kültür ve Eğitim. *GEFAD/GUJGEF*. 37(2). 495-496.
- Internet Word Stats. (2019). *Usage and Population Statistic*. <https://www.internetworldstats.com/stats4.html>
- ISTE. (2007). *International Society for Technology in Education*. [https://cdn.iste.org/www-root/Libraries/Images/Standards/Download/ISTE%20Standards%20for%20Students%2C%202007%20\(Permitted%20Educational%20Use\).pdf](https://cdn.iste.org/www-root/Libraries/Images/Standards/Download/ISTE%20Standards%20for%20Students%2C%202007%20(Permitted%20Educational%20Use).pdf)
- ISTE. (2008). *International Society for Technology in Education*. [https://cdn.iste.org/www-root/Libraries/Images/Standards/Download/ISTE%20Standards%20for%20Teachers%2C%202008%20\(Permitted%20Educational%20Use\).pdf?_ga=2.171594336.1991803986.1617965087-1036690340.1617005930](https://cdn.iste.org/www-root/Libraries/Images/Standards/Download/ISTE%20Standards%20for%20Teachers%2C%202008%20(Permitted%20Educational%20Use).pdf?_ga=2.171594336.1991803986.1617965087-1036690340.1617005930)
- Işık, S. (2019). *Dijital Çağda Kuşaklararası Farklılıklar ve Z Kuşağı: Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenlerin Teknoloji Kullanım Özelliklerine Yönelik Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

- Jukes, I., & Dosaj, A. (2006). *Understanding Digital Kids: Teaching & Learning in the New Digital Landscape*. <http://jayneturner.pbworks.com/f/Jukes+-+Understanding+Digital+Kids.pdf>.
- Kakırman Yıldız, A. (2012). Dijital Yerliler Gerçekten Yerli Mi Yoksa Dijital Melez Mi?. *International Journal of Social Science*. 5(7). 821-823.
- Kalaycı, C. (2013). Dijital Bölünme, Dijital Yoksulluk ve Uluslararası Ticaret. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*. 27(3). 147.
- Karakaş, M. (2015). *Ortaokul Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Fen Bilimlerine Yönelik 21.Yüzyıl Beceri Düzeylerinin Ölçülmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karaoğlan Yılmaz, F., & Binay Eyuboğlu, F. (2018). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Tutumları, Dijital Yerli Olma Durumları Ve Teknoloji Kabulü Arasındaki İlişkinin Birbirleri İle Ve Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 4(1), 1-17.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (25. Basım). Nobel Yayın Dağıtım.
- Kıyasoğlu, E. (2019, Temmuz). *Sınıf Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğrenen Ve Öğreten Becerileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Düzce.
- Koç, N. E., & Koç, E. (2021). Pandemi Dönemi'nde Türkiye'de Dijital Vatandaşlık Olgusu. *Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 11(3), 1019-1035.
- Kormos, E. (2018). The Unseen Digital Divide: Urban, Suburban, and Rural Teacher Use and Perceptions of Web-Based Classroom Technologies, Computers in the Schools. *Computers in the Schools*, 35(1), 19-31.
- Kurniawati, N., Maolida, E., & Anjaniputra, A. (2018). The Praxis Of Digital Literacy In The EFL Classroom: Digitalimmigrant Vs Digital-Native Teacher. *Indonesian Journal Of Applied Linguistics*, 8(1), 1-10.
- Kurt, A., Günüç, S., & Ersoy, M. (2013). Dijitalleşmede Son Durum: Dijital Yerli, Dijital Göçmen ve Dijital Göçebe. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 46 (1). 6-8.

- Kuru, E. (2019). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlık Kavramına İlişkin Görüşleri. *Turkish Studies*. 14(3), 1629-1648.
- Labbas, R., & Shaban, A. (2013). Teacher Development In The Digital Age. *Teaching English with Technology*. 13(3). 53-64.
- Larson, L., & Miller, T. (2011). 21st Century Skills: Prepare Students For The Future. *Kappa Delta Pi Record*. 47(3). 121-122.
- Levy, P. (2003). Education Et Cyberculture.
- Li, Y., Wang, Q., & Lei, J. (2019). Exploring Different Needs of Digital Immigrant and Native Teachers for Technology Professional Development in China. *International Journal of Technology in Teaching and Learning*, 15(1), 32-48.
- Ljoså, E. (1998). The Role Of University Teachers İn A Digital Era. *European Journal Of Open, Distance and E-Learning*. 1(2). 1-2.
- MEB, M. (2017). *Öğretmen Mesleği Genel Yeterlikleri*. Ankara.
- MEB, M. (2017). *Sınıf Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri*. Ankara.
- Medin, B. (2018). Dijital Kültür, Dijital Yerliler Ve Günümüzdeki Yeni Film Seyir Deneyimleri. *Erciyes İletişim Dergisi*. 5(3). 145.
- Menşan, N. Ö. (2019). *Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Kültür Algısı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Norris, P. (2000, April). *The Worldwide Digital Divide: Information Poverty, The Internet And Development. The Worldwide Digital Divide*. In Paper for the Annual Meeting of the Political Studies Association of the UK, London.
- Oblinger, D., Oblinger, J., & Lippincott, J. (2005). *Educating the Net Generation*. (Vol. 272). Brockport Bookshelf.
- Odabaşı, H. (2009, Mart). *21. Yüzyıl Öğreneni*. 25. Yıl Etkinlikleri: AR-GE Konferansında Sunuldu. Ankara.
- OECD. (2001). *Understanding The Digital Divide, Fransa*. <https://www.oecd.org/digital/ieconomy/1888451.pdf>
- OED. *Oxford English Dictionary*. <https://www.oed.com>

- Orhan Göksun, D. (2016, Ocak). *Öğretmen Adaylarının 21. Yy. Öğrenen Becerileri ve 21. Yy. Öğreten Becerileri Arasındaki İlişki*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Önder, B. (2020). Eşitlik Temalı Reklam Tasarımlarının Dijital Yerliler Üzerinden Göstergebilimsel Analizi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 13(1). 110-117.
- Özgiden, H. (2013). *Dijital Kültür Sürecinde Elektronik Ticaretin Dönüşümü: Sosyal Ticaret Uygulamaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Özoğlu, H. (2019). *Beş Faktör Kişilik Modeli Ve Dijital Yerlilerin Instagram Kullanım Davranışları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- P21. (2021, 04 07). *The Partnership for 21st Century Skills*. P 21: http://static.battelleforkids.org/documents/p21/P21_Framework_Brief.pdf
- Palfrey, J., & Grassier, U. (2016). *Doğuştan Dijital: Dijital Yerlilerin İlk Kuşağını Anlamak* (Çev. N. Aydın). İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınevi. (Eserin orijinali 2008'de yayımlandı.)
- Pedró, F. (2007). The New Millennium Learners: Challenging Our Views On Digital Technologies And Learning. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 244. <https://doi.org/0.18261/ISSN1891-943X-2007-04-04>
- Pilcher, J. (1994). Mannheim's Sociology of Generations: An Undervalued Legacy. *British Journal of Sociology*. 45(3). 481.
- Pischetola, M. (2020). Exploring The Relationship Between in Service Teachers' Beliefs and Technology Adoption in Brazilian Primary Schools. *International Journal of Technology and Design Education*. 32(2). 1-24.
- Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants. *From On the Horizon*. 9(5). 1-3.
- Prensky, M. (2001). Digital Natives, Digital Immigrants, Part II: Do They Really Think Differently? *On the Horizon*, 9(6). 1-2.
- Prensky, M. (2004). The Emerging Online Life Of The Digital Native. 1-5.

- Quaicoe, J., & Pata, K. (2018). Basic School Teachers' Perspective To Digital Teaching And Learning In Ghana. *Education and Information Technologies*. 23. 1159-1173.
- Singh, M. (2021). Inroad of Digital Technology in Education: Age of Digital Classroom. *Higher Education for the Future*, 8(1), 20-30.
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. (2013). *Örneklendirilmiş Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (2. basım). Anı Yayıncılık.
- Şad, S. N., & Donmuş, V. (2017). Öğretmenlik Mesleği Bağlamında Dijital Yerlilik, Dijital Göçmenlik ve Dijital Melezlik. *Electronic Journal Of Education Sciences*. 6(11). 11-12.
- Şenel, A., & Gençoğlu, S. (2003). Küreselleşen Dünyada Teknoloji Eğitimi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(12), 45-65.
- Taşpınar, M. (2017). *Sosyal Bilimlerde SPSS Uygulamalı Nicel Veri Analizi*. (1. Basım). Pegem Akademi Yayınları.
- TDK. *Türk Dil Kurumu*. <https://sozluk.gov.tr>
- Toledo, C. (2007). Digital Culture: Immigrants and Tourists Responding to the Natives' Drumbeat. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*. 19(1). 84-85.
- Tombul, I. (2020). Argümantatif Yaklaşımla Dijital Yerliler ve Dijital Göçmenleri Tartışmak. *Ege Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Düşünceler Hakemli E-Dergisi*. (14). 134-155.
- TUİK. (2020). Türkiye İstatistik Kurumu. *Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı*. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2020-33679)
- Tuna Uysal, M. (2020). Yaşlı Bireylerin Sosyalleşmesinde Dijital Teknolojinin Rolü: Dijital Yaşlılar Üzerine Bir Çalışma. *SDÜ Fen- Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*. (50). 44-45.
- Turhan, D. (2016). *Bilgi Toplumu Kavramı Çerçevesinde Dijital Yerliler Ve Dijital Aktivizm*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.

- Türkoğlu, T. (2018). *Digito Ergo Sum: Dijitalim Öyleyse Varım*. (1. Basım). Beyaz Yayınları.
- Tylor, E. (2016). Kültür Bilimi. *ViraVerita E-Dergi*. (4). 91-92.
- Vlachopoulos, D. (2013). Being A «Digital Native» Is Not Enough: A Case Study Of The Students' Digital Profile At The European University Cyprus. *International Conference in Open & Distance Learning*, 106-107.
- Wilson, M., Hall, J., & Mulder, D. (2020). Assessing Digital Nativeness in Pre-Service Teachers: Analysis of the Digital Natives Assessment Scale and Implications for Practice. *Journal of Research on Technology in Education*. 54(2). 1-19.
- Yalçın, H. (2017). Dijital Yerliler ve Bilgi Kaynakları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. 18(2). 567-580.
- Yazıcıoğlu, A., Yaylak, E., & Genç, G. (2020). Okulöncesi ve Sınıf Öğretmen Adaylarının Dijital Okuryazarlık Düzeyleri. *ODÜ Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*. 10(2). 274-286.
- Yıldırım Becerikli, S. (2013). Kuşaklararası İletişim Açısından Yeni İletişim Teknolojilerinin Kullanımı: İleri Yaş Grubu Üzerine Bir Değerlendirme. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*. 0(44). 20-21.
- Yılmaz, E. (2020). *Dijital Dönüşüm Bağlamında Teknolojik Zehirlenme Ve Semptomları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Yılmaz, F. (2011). *İlköğretimde Dijital Bölünme ve Eğitsel Sonuçları: Diyarbakır İli Örneği*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Yılmaz, P. (2020). *Ortaöğretim Öğretmenlerinin Eğitimde Dijital Dönüşümden Yararlanma Düzeylerinin Belirlenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EK-1**OKULLAR LİSTESİ**

1	Malatya-Battalgazi	Barbaros İlkokulu
2	Malatya-Battalgazi	Cengiz Topel İlkokulu
3	Malatya-Battalgazi	Cumhuriyet İlkokulu
4	Malatya-Battalgazi	Fatih İlkokulu
5	Malatya-Battalgazi	Fırat İlkokulu
6	Malatya-Battalgazi	Gazi İlkokulu
7	Malatya-Battalgazi	Gazi Osman Paşa İlkokulu
8	Malatya-Battalgazi	Hacı İbrahim Işık İlkokulu
9	Malatya-Battalgazi	Hasan Varol İlkokulu
10	Malatya-Battalgazi	Hasan Varol 2.İlkokulu
11	Malatya-Battalgazi	Hatunsuyu İlkokulu
12	Malatya-Battalgazi	Hatice İsmet Şeftalicioğlu İlkokulu
13	Malatya-Battalgazi	Hayrettin Sönmezay İlkokulu
14	Malatya-Battalgazi	İnönü İlkokulu
15	Malatya-Battalgazi	Kazım Karabekir İlkokulu
16	Malatya-Battalgazi	Kemal Özalper İlkokulu
17	Malatya-Battalgazi	Melekbaba İlkokulu
18	Malatya-Battalgazi	Mimar Sinan İlkokulu
19	Malatya-Battalgazi	Muhittin Özmumcu İlkokulu
20	Malatya-Battalgazi	Özel İdare İlkokulu
21	Malatya-Battalgazi	Rahmi Akıncı İlkokulu
22	Malatya-Battalgazi	Selçuk İlkokulu
23	Malatya-Battalgazi	Şehit Murat Doğru İlkokulu

24	Malatya-Battalgazi	Şehit Şahin Altmış İlkokulu
25	Malatya-Battalgazi	Şehit Polis Okan Doğan İlkokulu
26	Malatya-Battalgazi	Şehit Orhan Ünsal İlkokulu
27	Malatya-Battalgazi	Tevfik Memnune Gültekin İlkokulu
28	Malatya-Battalgazi	Türk Telekom İlkokulu
29	Malatya-Battalgazi	Vakıfbank İlkokulu
30	Malatya-Battalgazi	Hanımın Çiftliği 100. Yıl Atatürk İlkokulu
31	Malatya-Battalgazi	30 Ağustos İlkokulu
32	Malatya-Yeşilyurt	Abdulkadir Eriş İlkokulu
33	Malatya-Yeşilyurt	Ali Nahit Bozathı İlkokulu
34	Malatya-Yeşilyurt	Alpaslan İlkokulu
35	Malatya-Yeşilyurt	Bostanbaşı İlkokulu
36	Malatya-Yeşilyurt	Begüm Kartal İlkokulu
37	Malatya-Yeşilyurt	Emine Nezihe Parlak İlkokulu
38	Malatya-Yeşilyurt	İbni Sina İlkokulu
39	Malatya-Yeşilyurt	Kılıçaslan İlkokulu
40	Malatya-Yeşilyurt	Karakavak İlkokulu
41	Malatya-Yeşilyurt	Mahmut Şahin Balarası İlkokulu
42	Malatya-Yeşilyurt	Mehmet Akif İlkokulu
43	Malatya-Yeşilyurt	Mehmet Emin Bitlis İlkokulu
44	Malatya-Yeşilyurt	Mustafa Avni Cüre İlkokulu
45	Malatya-Yeşilyurt	Nihat Tecdelioğlu İlkokulu
46	Malatya-Yeşilyurt	Niyazi Mısri ilkokulu
47	Malatya-Yeşilyurt	Nureddin Zengi İlkokulu
48	Malatya-Yeşilyurt	Sadiye Ünsalan İlkokulu
49	Malatya-Yeşilyurt	Selahaddin Eyyübi İlkokulu

50	Malatya-Yeşilyurt	Sümer İlkokulu
51	Malatya-Yeşilyurt	Şehit Konuk İlkokulu
52	Malatya-Yeşilyurt	Şehit Koray Seçkin İlkokulu
53	Malatya-Yeşilyurt	Şehit Hasan Öztürk İlkokulu
54	Malatya-Yeşilyurt	Şehit Yüzbaşı Hakkı Akyüz İlkokulu
55	Malatya-Yeşilyurt	Toki İlkokulu
56	Malatya-Yeşilyurt	Topsöğüt İlkokulu
57	Malatya-Yeşilyurt	Topsöğüt Akpınar İlkokulu
58	Malatya-Yeşilyurt	Özalper İlkokulu
59	Malatya-Yeşilyurt	Yakıncıkent Borsa İstanbul İlkokulu
60	Malatya-Yeşilyurt	Yeşiltepe Ahmet Parlak İlkokulu
61	Malatya-Yeşilyurt	Ziya Gökalp İlkokulu

EK-2

Kişisel Bilgi Formu**Dijital Yerli, Dijital Göçmen Ve Dijital Melez Öğretmen Ölçeği**

Değerli Öğretmenim,

Bu ölçek “Özel İlköğretim Okullarında Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Kültür Algıları” adlı araştırmaya gerekli olacak verileri elde etmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmanın amacına ulaşabilmesi için siz değerli öğretmenimin ölçekte vereceğiniz yanıtlar önem taşımaktadır. Ölçekte toplanan veriler, söz konusu araştırma dışında başka bir amaçla kullanılmayacak, hiçbir kişi ya da kurum ile bilgi paylaşımı yapılmayacaktır. Vakit ayırıp bu bilimsel araştırmaya yapacağınız katkılar için şimdiden teşekkür ederim.

Danışman: Doç. Dr. Hasan AYDEMİR

Zeynep KISAK

İnönü Üniversitesi

Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. **Cinsiyet:**   Kadın   Erkek
2. **Yaş:**   20- 30   31-40   41- 50   51 ve üzeri
3. **Mesleki Kıdem:**   0-10 yıl   11-20 yıl   21 ve üzeri
4. **Öğrenim:** Ön Lisans   Lisans   Yüksek Lisans   Doktora
5. **Hizmet içi Eğitim Durumu:**   Katıldım   Katılmadım

EK-3

DİJİTAL YERLİ, DİJİTAL GÖÇMEN VE DİJİTAL MELEZ ÖĞRETMEN ÖLÇEĞİ

Aşağıda belirtilen durumlardan hangisini ne düzeyde TERCİH ettiğinizi işaretleyiniz. Her madde için TEK BİR İŞARETLEME yapmanız gerekmektedir. Uçlardaki puanlar (3) sadece söz konusu seçeneği tercih ettiğinizi ifade ederken orta nokta (0) tercih konusunda bir önceliğinizin olmadığı ve her iki seçeneği de tercih ettiğiniz anlamına gelmektedir.

1. Okuma

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	2	1	0	1	2	3
Basılı (Kitap, dergi, makale, ansiklopedi vb.kaynaklardan okurum.				Dijital(notebook, akıllı telefon, sosyal ağlar vb) kaynaklardan okurum.		

2. Yazma

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	2	1	0	1	2	3
Kağıt kalem kullanarak yazarım				Dijital (notebook, bilgisayar, akıllı telefon, vb.) ortamlarda yazarım.		

3. Kütüphanelere

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	2	1	0	1	2	3
Bizzat gidip kaynak taramayı tercih ederim.				Uzaktan(internet, aracılığıyla) erişmeyi tercih ederim.		

4. Öğrencilerin performans ödevi, proje vb. takibi

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	2	1	0	1	2	3
Kağıt-kalemle, el yazısıyla vb				Web tabanlı, bilgisayar ortamında vb.		

5. Öğrenciyle sınıf dışı etkileşim

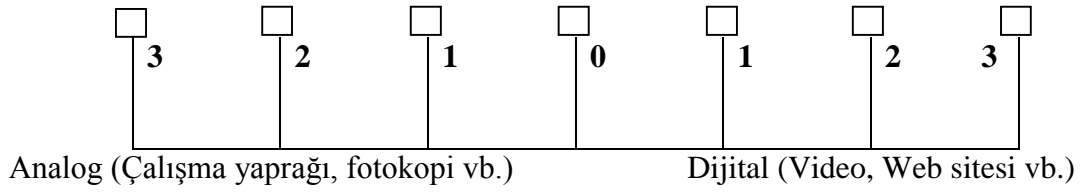
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	2	1	0	1	2	3
Ders dışında, yüzyüze, öğretmenler odasında				Mail, facebook, twitter vb.		

6. Kişisel Gelişimi Sağlama

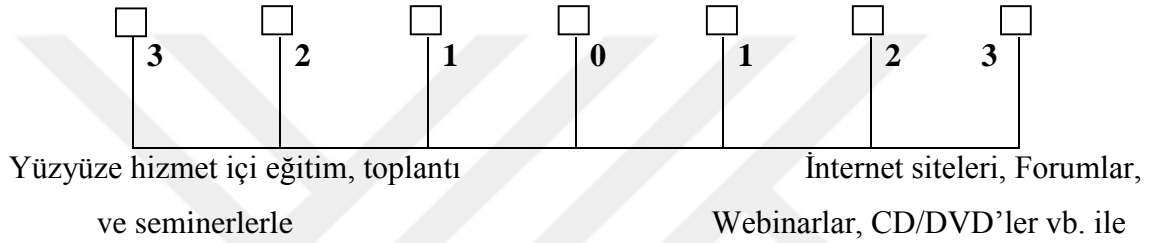
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	2	1	0	1	2	3
Yazılı kitaplar, yüz yüze dersler ile				İnternet siteleri, Forumlar, Webinarlar, CD/DVDler vb. ile		

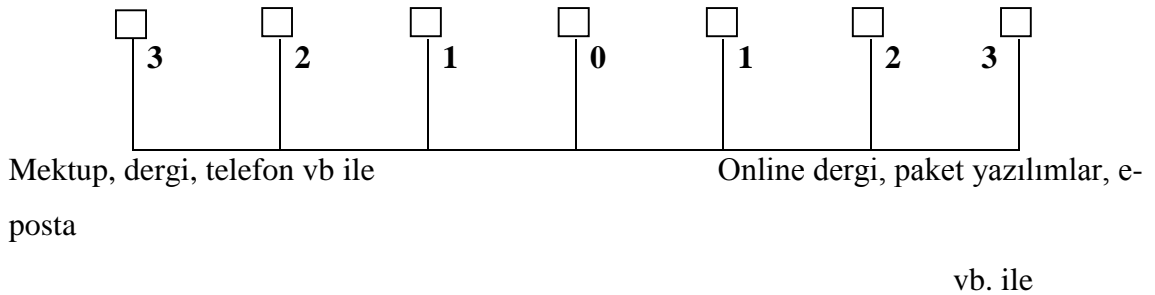
7. Öğrencilere materyal, kaynak ve etkinlik hazırlama

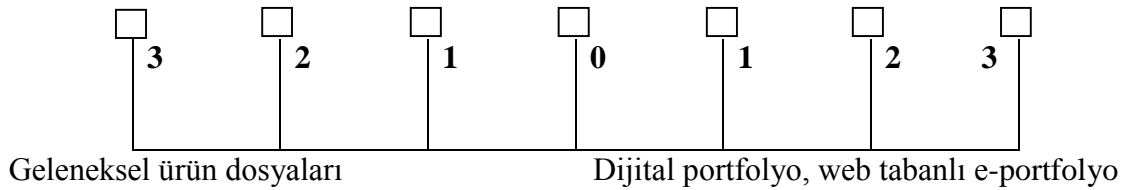
8. Mesleki bilgi, beceri ve yeterlikleri geliştirmek

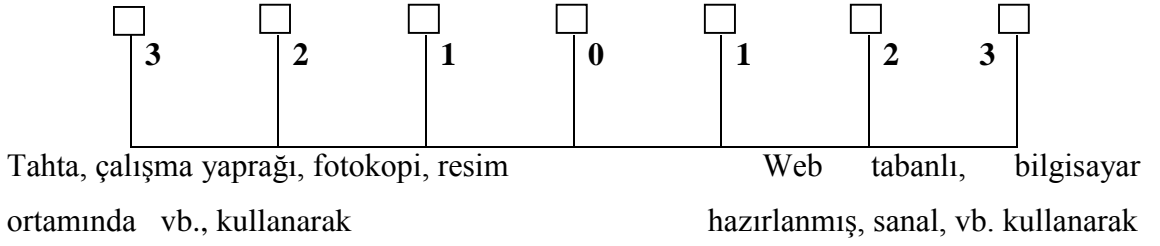
9. Bilgi paylaşımı

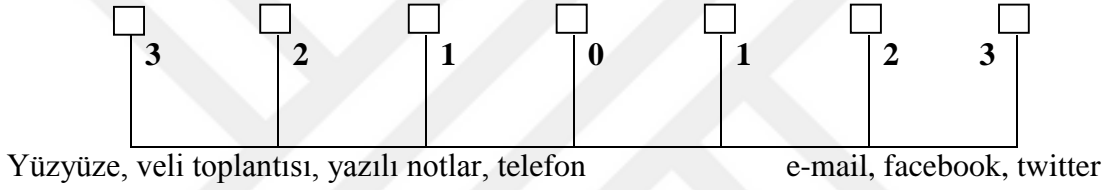
10. Öğrencilere kişisel gelişim dosyaları (portfolyo) hazırlatma

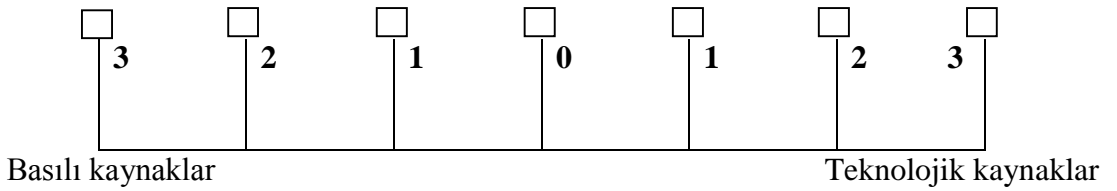
11. Öğrenme ortamları hazırlama

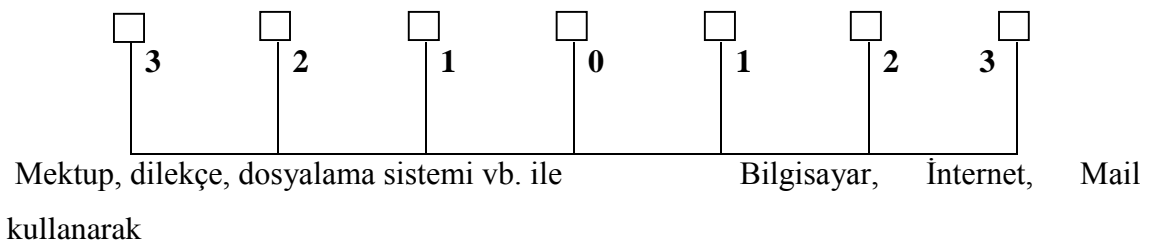
12. Öğrencinin kişisel gelişimiyle ilgili bilgileri ailesiyle paylaşma

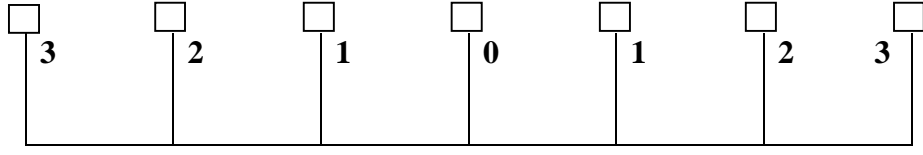
13. Kaynak kullanımı

14. Ders dışı etkinlikleri düzenlemede gerekli yazışma ve görüşmeleri yapma

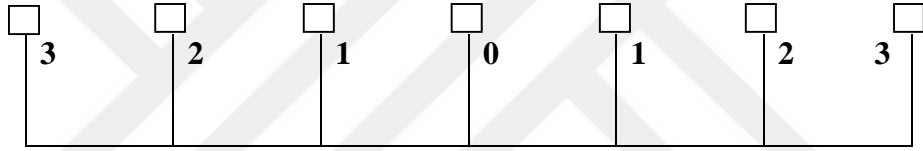
15. Ölçme aracı geliştirme

Ansiklopedi, kitap, test kitapları vb kullanarak

Bilgisayar, internet, forum,
sosyal ağları kullanarak

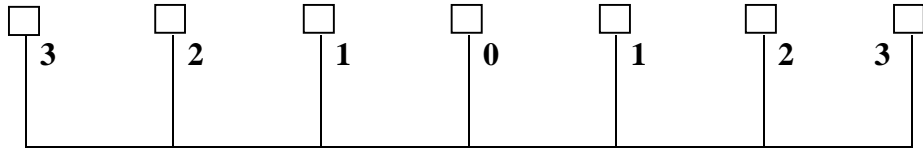
16. Değerlendirme sonuçlarını veliler, okul yöneticileri ve diğer eğitimcilerle paylaşma

Yüz yüze görüşme, telefon konuşması,
yazılı kaynaklar vb. ile

e-mail, facebook, twitter, bilgisayar
dosyalama sistemi vb. ile

17. Aileleri okul ve sınıf etkinliklerine katma

Doğrudan sınıf ortamında, telefon ile,
twitter davet mektubu vb. ile

Telekonferanslar, facebook,
e-mail vb. ile

EK-4 ETİK KURUL İZİNİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 07/01/2022-E.130515

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE ETİK KURULU
Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu

Oturum Tarihi : 06/01/2022

Oturum Sayısı : 1

Karar Sayısı : 2022/1-23

Etik Açısından Uygun

Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Kültür Algıları (Malatya İli Örneği)

Çalışma Adı

Araştırmacılar

Doç.Dr. HASAN AYDEMİR (Danışman)

Yükseklisans Öğrencisi ZEYNEP KISAK (Yürütücü)

Başkan Kurul Üyesi Prof.Dr. Hüseyin Suphi ERDEM
Başkan Yardımcısı Kurul Üyesi Prof.Dr. Mustafa ARSLAN
Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet GÜNGÖR
Kurul Üyesi Prof.Dr. Süleyman ÇALDAK
Kurul Üyesi Prof.Dr. Nesrin SİS
Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet ÜSTÜNER
Kurul Üyesi Prof.Dr. Lütfiye ÖZDEMİR
Sekreter Hatice CİHAN

E-İmzalıdır.
Etik Kurul Başkanı
Hüseyin Suphi ERDEM

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak doğrulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=3837&eD=BS9L1MFJM7&eS=130515> adresinden yapılabilir.

EK-5 ARAŞTIRMA İZİNİ

Evrak Tarih ve Sayısı: 03/03/2022-150893

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-50235129-605.01--150893
Konu : Uygulama İzni (Zeynep KISAK)

03/03/2022

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : 24/02/2022 tarihli ve E-34259660-605.01-44340025 sayılı yazı,

Enstitünüz Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Zeynep KISAK'ın yürütmekte olduğu "Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Kültür Algıları (Malatya İli Örneği)" konulu tez çalışmasına ilişkin Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün ilgi yazısı ekte gönderilmiştir. Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Nusret AKPOLAT
Rektör Yardımcısı

Ek:Yazı ve eki.

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSLLVKHMIK Pin Kodu :16082

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=3837&eD=BSLLVKHMIK&eS=150893>

Adres:İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Öğrenci Merkezi
Telefon:04223773090 Faks:04223410053
e-Posta:ogrenci@inonu.edu.tr Web:http://www.inonu.edu.tr/ogrencidb
Kep Adresi:inonuuniversitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Ayşe Gökdemir
Unvan: Memur
Tel No: (0422) 3773040

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 25/02/2022-E.38651

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-34259660-605.01-44340025
Konu : Uygulama İzni (Zeynep KISAK)

24.02.2022

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Zeynep KISAK'ın yürütmekte olduğu "Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Kültür Algıları (Malatya İli Örneği)" konulu tez çalışması ile ilgili onay ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve araştırma sonucunun Müdürlüğümüze bildirilmesini arz ederim.

Battal KANBAY
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek: Onay (1 adet)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Adres : Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için:
Telefon No : Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni
E-Posta : İnternet Adresi: Faks:
Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 9e68-082a-302d-a03c-c833 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-34259660-605.01-44225316
Konu : Uygulama İzin Onayı
(Zeynep KISAK)

23.02.2022

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : MEB. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 21.01.2020 tarih ve 1563890 sayılı 2020/2 Genelgesi.

İnönü Üniversitesi Rektörlüğü'nün 31/01/2022 tarih ve 136378 sayılı yazılarında; Üniversitenin Eğitim Bilimleri Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı, Sınıf Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Zeynep KISAK'ın yürütmekte olduğu "Sınıf Öğretmenlerinin Dijital Kültür Algıları (Malatya İli Örneği)" konulu tez çalışmasını ilimiz Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde görev yapan Sınıf Öğretmenlerine uygulanması talep edilmektedir.

Anket-Tez Araştırma ve Değerlendirme Komisyonumuz, 21/02/2022 tarihinde yapılan toplantıda; İlgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili kurum müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması, kişisel verilerin gizliliğine dikkat edilmesi kaydıyla, gönüllülük esasına göre ve araştırmacının araştırmasının bitimi tarihinden itibaren 30 gün içerisinde araştırma sonuçlarını Müdürlüğümüze bildirmesi şartı ile anket uygulaması yapmasını uygun görmüş olup, Müdürlüğümüzce de uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Murat İPEK
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR
Battal KANBAY
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres :

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No :

Bilgi için:

E-Posta :

Unvan : Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni

Keş Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden a73f-7467-3733-8f09-e651 kodu ile teyit edilebilir.

EK-6 ÖLÇEK İZİNİ

Adım Zeynep Kısak <zeynep.kisak@inonu.edu.tr>
Alıcı: EĞİTİM

26 Ara 2020 18:40

Sayın Hocam merhabalar,

İnönü Üniversitesi Sınıf Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisiyim, Adım Zeynep Kısak.

Seminer ve Tez çalışmalarımda kullanmak üzere "Dijital yerli, dijital göçmen ve dijital melez öğretmen ölçeği" çalışmanızın dokümanını kullanma izni verebilir misiniz? Tarafımıza göndereceğiniz mail şahsımı ziyadesiyle mutlu edecektir.

Sizin gibi alanında değerli çalışmalar yapmış bir hoca ile aynı fakülte çatısı altında bulunmaktan fazlasıyla gururluyum. Pandemi dönemi dolayısı ile odanıza gelmemenin daha uygun olacağını düşündüm.

Saygılarımla.

Ölçek Kullanma İzni <@inonu.edu.tr>
Alıcı: ben

26 Ara 2020 Cmt 20:44

Sayın Kısak güzel dilekleriniz için teşekkür ederim. İlgili ölçeği kullanabilirsiniz. Ölçek kullanımı ile ilgili makaledeki açıklamaları dikkatli okuyunuz. Yardıma ihtiyacınız olursa sormaktan çekinmeyiniz. Diğer ölçeklerimden de gönderiyorum. İyi çalışmalar dilerim.

Ölçeyi hazırlayan Dr. Prof. Dr.

Taliyü Member, Kurul Başkanı ve İnteraktiför,

İnönü Üniversitesi, Mülkiye, Türkiye

e-mail: ilais.dokuman@inonu.edu.tr

